

Upravništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24. Inzeratni oddelček: Ljubljana, Puccinjeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26. Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta 42. Računi: za Ljubljansko pokrajino pri pošto-čkovnem zavodu št. 17.749, za ostale kraje Italije Servizio Conti. Cor. Post. No 11-3118. IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglase iz Kr. Italije in inozemstva ima Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUVENTRO

Izbija vsak dan razen ponedeljka. Naročnina zna mesečno Lit 18.—, za inozemstvo vključno s Ponedeljskim jutrom Lit 36.50. Uredništvo: Ljubljana, Puccinjeva ulica št. 5. — Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24. Rokopisi se ne vračajo. CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ad estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO.

Il porto di Bona efficacemente bombardato

10 apparecchi abbattuti in combattimento o ad opera delle batterie della difesa

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 30 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra No. 1131:

Il porto di Bona è stato efficacemente bombardato da formazioni aeree tedesche. Messina e dintorni e la costa calabrese dello stretto, hanno subito una nuova incursione. Alcune bombe sono state sganciate anche su Porto Empedocle. Il nemico ha perduto 10 apparecchi: 5 in combattimento con la caccia dell'Asse nel cielo di Comiso e 5 ad opera dell'artiglieria contraerea precipitati rispettivamente nei pressi di Licata, Pozzallo, Tremestieri, Comiso e Castel Vetrano.

Nell'azione su Livorno, citate nel bollettino di ieri, altri due quadrimotori nemici colpiti dal tiro delle batterie della difesa, sono caduti in mare presso l'isola di Gorgona.

Nota: Nelle incursioni citate dal Bollettino odierno, sono stati finora accertati 2 morti e 10 feriti a Porto Empedocle. Il Quartier Generale delle Forze Armate

comunica in data di 29 giugno 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 1130:

Velivoli germanici da combattimento hanno agito con favorevoli risultati sugli impianti del porto di Pantelleria. Livorno, Reggio Calabria, Messina ed altre località della Sicilia e della Sardegna sono state bombardate dall'aviazione nemica: ingenti danni subiti dalla città di Livorno, in corso di precisazione; le perdite delle popolazioni.

Novo velivolo venivano abbattuti dalla caccia nazionale; sei in Sardegna e tre a Livorno; nove distrutti dalle artiglierie contraeree: uno in Sardegna, quattro in Sicilia e quattro a Livorno, dei quali due caduti in mare al largo dell'Ardenza, uno nei pressi di Tombolo e uno nei boschi di Salviano.

Un altro aereo avversario, colpito dalle batterie della difesa delle isole Isole, precipitava in mare.

Nota: Nelle incursioni citate dal bollettino odierno sono stati finora accertati 175 morti e 300 feriti a Livorno; 14 morti e 52 feriti a Reggio Calabria, 4 feriti a Messina.

Dokumenti: RAF nad Francozi

Pred nekaj meseci je angleški radio izjavil: »Zavezniki razsipajo s svojo krvjo in so skopi s francosko krvjo.«

Poglejmo! Ako upoštevamo samo napade, ki so jih zabeležila nemška in francoska uradna poročila, lahko ugotovimo, da je bilo do danes 21 velikih francoskih mest sistematsko bombardiranih in uničenih: Pariz in pariska pokrajina, Le Havre (200 bombardiranj), Dunkerque (100 bombardiranj), Rouen, Lorient (popolnoma uničen), Saint Nazaire (skoraj popolnoma opustošen), Boulogne-sur-Mer, Dieppe, Brest, Rennes, Lille, Cherbourg, Calais, Bordeaux, Tours, Morlaix, Saint Brieux, Le Creusot, Nantes, Amiens, Abbeville, Caen.

Nadaljnjih 20 francoskih mest je bilo podvrženih bombardiranj. Po mnenju g. Doblerja, direktorja pomoči ponesrečencem in evakuirancem, je bilo skupno 7000 mrtvih, 14.000 ranjenih in na stotine ponesrečenih in evakuiranih.

Predsednik Roosevelt je dne 1. septembra 1939 v nekem svojem govoru vojujočim se strankam formalno obsodil bombardiranje mest in neoboroženega prebivalstva.

»Neslavljani nujen poziv« tako je dejal, »vladam, ki bi mogla biti zapletene v sedanje sovražnosti, da bi vsaka izmed njih javno potrdila svoj sklep, da ne bo v nobenem primeru in nobeni okoliščini izvršila letalskega bombardiranja na civilno prebivalstvo in mesta, ki niso utrjena.«

Angleške grožnje večnemu Rimu

Rim, 30. junija. s. »News Chronicle« se vrača na vprašanje bombardiranja Rima in piše, da je v Angliji zelo razširjeno mnenje, da Rim zato ni bil bombardiran, ker Velika Britanija neče prizadeti udarca občutljivosti katoličanov sploh, zlasti pa noče vznevoljiti velike skupine katoliških vladarjev v Zedinjenih državah. Staro britansko izročilo je, nadaljuje list, da razlogi te vrste ne smejo nikoli kriti potreb vojaškega značaja. List nadaljuje, da v sedanjem trenutku spricho vojnih potreb ni treba izgubljati časa za ugotovitev, ali je italijanska vlada pripravljena, da premesti vse vojaške objekte iz mesta in njegove okolice, ali ne. List zaključuje: To bi zahtevalo preveč časa, mi pa si ne moremo dovoliti, da ga zapravljamo, preden začnemo vdor na evropsko celino, ki je v nartu. Ako je Rim tik pred tem, da bo bombardiran iz zraka, kakor se lahko zaključijo iz nedavnih izjav glasnika angleškega letalstva, bi bilo dobro, da se operacija izvrši takoj in brezobzirno. Učinek na inorale Italijanov bo ogromen.

Rumunski glas o uničevanju kulturnih spomenikov

Bukarešta, 29. jun. s. Tednik »Dumini« objavila dolg članek kibarja Hana o barbarškem anglosaskem bombardiranju italijanskih cerkva in spomenikov. Pisec opozarja na ogromno umetniško vrednost teh del in ironično opozarja na pomanjkanje slehernega umetniškega čustvovanja Britancev in Američanov, ki občujejo zlato in standardizirano proizvodnjo, za katerih zmago v vsem svetu se bori. Članek se zaključuje s pripombo, da bi moralo uničevanje teh slavni del preteklosti zbuditi proteste tudi nevjujočih se narodov, saj predstavljajo ta slavna dela skupno premoženje vsega civiliziranega sveta.

Bose o indijski osvobodilni vojski

Poziv vsem Indijcem izven domovine

Tokio, 28. junija. s. Govoreč po radiu svojim rojakom v vsej vzhodni Aziji je indijski voditelj Candra Bose izjavil med drugim: Vsi telesno sposobni Indijci, ki bivajo v vzhodni Aziji, se morajo prostovoljno boriti za neodvisnost Indije, kajti osvoboditev Indije je odvisna predvsem od tistih, ki žive v inozemstvu. To je naša najvišja naloga in naša najvišja dolžnost, spricho katere je vse drugo podrejeno pomenu. Trdno upam, da bom s pomočjo svojih rojakov v vzhodni Aziji lahko organiziral tako močno silo, da bomo odstranili britansko oblast v Indiji v sedelovanju z onimi, ki se že bore na znotraj. Napočila je ura in vsi indijski rodoljubi morajo na bojšča. Ko bo začela teči kri Indijcem, ki ljubijo svobodo, bo Indija dosegla svojo neodvisnost. Japonska vlada in japonski narod sta pripravljena dati nam vso pomoč, da dosežemo svoj veliki cilj. Zato ni nobenega opravčila, da ne bi tudi Indijci v vzhodni Aziji dali vseh svojih razpoložljivih sil, na razpolago za sedanjo borbo. Čeprav so sile Osi, zlasti pa Japonska, pripravljene, da nam vsak hip pomagajo, kar v ostalem delo delajo, je vendarle naloga za osvoboditev Indije predvsem naša in samo naša. Te odgovornosti ne moremo zvaliti na ramena n'kogar, ker bi bilo to v nasprotju z našo narodno častjo.

Candra Bose je nato poudaril, da sabotaže, civilna neposlušnost in revolucionarni terorizem ne vodijo n'kamor, kajti Britanci so popolnoma oboroženi in brezobzirni. Angleže moramo pregnati z istim orožjem, ker pa je to nemogoče v Indiji, kjer Indijci niso organizirani za oboroženo revolucijo, morajo Indijci v inozemstvu in zlasti v vzhodni Aziji izvršiti svojo dolžnost in pregnati Angleže iz Indije.

Manila, 29. jun. s. Predsednik inlijske lige na Filipinih, Svani, je v nekem razgovoru izjavil: Napočila je ura akcije in Indijci so povsod trdno odločeni, da sodelujejo z Japonsko, da bi enkrat za vselej porazili Angleže in Američane. Prihod Candra Boseja v vzhodno Azijo je dal znak Indijcem, ki žive v Indiji in v inozemstvu, da se z orožjem upro britanskim zatiranjem in njihovim tovaršem iz ameriške hiše. Indija ni imela doslej vojaškega voditelja. Ta

Počastitev spomina maršala Itala Balba

Pietetne svečanosti v Rimu in Ferrari na čast velikemu narodnemu junaku

Rim, 28. jun. s. Ob priliki tretje obletnice smrti slavnega kvadrumvira maršala Italije Itala Balba, ki je padel pri Tobruku, se je davi pri spominski plošč padlih v prostorih letalskega ministrstva vršila resna vojaška slovesnost v spomin na velikega letalca in njegove letalske tovarše. Slovesnosti so se udeležila zastopstva družin padlih, prekoceanskih letalcev ter vojaško in civilno osebo ministrstva. Častno stražo je imel oddelek letalcev. Na ukaz poveljnika letalske eskadre Tode-schinija Lallija je bil odrejen enominutni molk, nakar je bil položen lovorjev venec pred spominsko ploščo, na kateri so imena padlih letalcev.

Svečanosti v Ferrari

Ferrara, 28. jun. s. Ob tretji obletnici smrti kvadrumvira Itala Balba so se vršile resne slovesnosti tudi v Ferrari, kjer je bil slavnj pokojnik rojen. Mesto je bilo v zastavah na pol droga, dočim je prebivalstvo čutilo bol od prezgodnji smrti junaškega letalskega maršala. Dopoldne so bile z vsemi vojaškimi častmi in ob častnem spremstvu sprejeta znamenja Stranke, ki jih je prebivalstvo udano počastilo. V fašističnem domu, kjer ima svoje prostore zveza borbenih fašijev, ki se imenuje po Italu Balbu, so se zbrale vse visoke hierarhije, ki so za to priliko prispele v Ferraro. Dopoldne so bili položeni lovorjevi veneci v svetišču padlih fašistov, pred katerim so se zbrali in razvrstili oboženi oddelki vojske, letalstva, Milice in GIL-a z znamenji in prapori vseh krajevnih organizacij in združenj. Znamenja Stranke so vsi navzoči spoštljivo pozdravili.

Po enominutni zbranosti pred spominsko ploščo v spomin na vse mučenike slavnega ferrarskega fašizma so se oblasti in hierarhije podale v resno krilo fašističnega doma, ki je pred kratkim postalo sedež najmodernejših in značilne fašistične stvaritve: diagnostičnega središča Italo Balbo, pripadajočega zavodu za fašistično medsebojno pomoč. V prostornih dvoranah, ki so opremljene po najmodernejših terapevtskih sistemih in z najmodernejšimi zdravstvenimi aparati, začena svoje življenje ustanova, namenjena narodu, kjer bodo delavci vseh kategorij brezplačno deležni popolne in skrbne zdravniške pomoči. Visoke hierarhije so se dolgo zadržale pri ogledovanju tega zavoda.

Kasneje so na vseučilišču v slovesni obliki izročili nagrade, ki jih je določil med-univerzitetni zavod za statistiko na pobudo revije »Statistika«. Po pozdravu Kralju in Duceju, ki ga je odredil podtajnik narodne fašistične Stranke Della Valle, je spregovoril Kraljevi komisar vseučilišča »Italo Balbo« prof. Calzolari. Razen ministrov in visokih državnih funkcionarjev, funkcionarjev Stranke in zastopnikov oboževanih sil, zastopnikov zbornice fašijev in korporacij ter senata, zastopnikov vlade, se je zbralo tudi veliko število drugih osebnosti, senatorjev, nacionalnih svetnikov in vseh krajevnih oblasti na čelu s prefektom Dolfinom, vzevnim tajnikom in inspektorjem narodne fašistične Stranke Caggiolijem, in naposled vse vseučiliški senat in akademski zbor.

Profesor Calzolari je najprej pozdravil goste in nato z vznesenimi besedami orisal lik Itala Balba, velikega borca za poddržavljenje vseučilišča v Ferrari, ki se je izvršilo po volji Duceja pred letom dni. Za njim je govoril prof. Fortunati, direktor revije »Statistika«, ki je najprej prikazal veliko ljubezen pokojnega kvadrumvira glede uporabe statističnih in gospodarskih ved, nakar je predložil dela, ki jih je ocenila komisija in ki bodo nagrajena. Nagrajenecem je izročil nagrado Eksc. De Bono, ki se je tudi udeležil slovesnosti skupno s kvadrumvirom De Vecchijem. S pozdravom Kralju in Duceju je se slovesnost zaključila.

Ob pozdravih zastopstva vseučiliške fašistične skupine so se hierarhi nato podali v svetišče Sv. Franciška, kjer so se udeležili slovesnega spominskega obreda. Pred oltarjem je bil postavljen katafalk, ob katerem so imeli častno stražo višji oficirji. Slovesnosti so se udeležili brat Itala Balba Edmondo in sestre, nadalje vdova Lina Balba ter otroci in bratje Nella Quilicija ter vdova Enrica Carrettija. Na posebnih prostorih so bili Eksc. Teruzzi za vlado, kvadrumviri De Bono in De Vecchi, predsednik zbornice fašijev in korporacij prof. Grandi, podtajnik narodne fašistične Stranke Della Valle, ministra Cini in Pareschi, državni podtajnik Goughier in Arcidiacono, senator Romei Longhena v imenu senata, nadalje nemško odposlanstvo na čelu z armijskim generalom von Lörzerjem, državni minister Rossoni, general Ivan Dore v zastopstvu Eksc. Galbatiija, mnogi drugi generali vojske, letalstva in Milice, nadalje senatorji in nacionalni svetniki ter vse lokalne oblasti in hierarhije. Obred sta spremljala orkester in cerkveni zbor. Po končani maši je nadškof grof Bovelli izvršil blagoslovitev katafalka, na katerem je bil Ducejev venec.

Opoldne so si oblasti ogledale Dom GIL-a, ki se imenuje po Lino Balbi, pred čigar spomenikom so se vsi navzoči poklonili.

Tajnik stranke spomina Itala Balba

Ferrara, 29. jun. s. Visoki hierarhi vlade in Stranke, ki so se udeležili večerašnjih manifestacij v spomin na Itala Balba in ostalih letalcev, ki so padli pri Tobruku, so se popoldne podali v razna središča pokrajine in končno v Cuertesana Balbo. Tu so obiskali rojstno hišo kvadrumvira, ki je spremenjena v kolonijo GIL-a, in so poklonili materi maršala doni Malvini in bratu Edoardu ter sestrama Mariji in Egle. Izročili so tudi izkaznice Stranke na ime Itala in Lina Balba.

V občinskem gledališču v Ferrari je nato Tajnik stranke slavil spomin na Itala Balba. Te slovesnosti so se udeležili Eksc. Teruzzi v imenu vlade, kvadrumviri De Bono in De Vecchi, minister Pareschi, senator Romei Longhena v imenu senata, nemško odposlanstvo z armijskim generalom von Lörzerjem na čelu, državni minister Rossoni, general Ivan Dore kot zastopnik Eksc. Galbatiija, mnogi generali letalstva in Milice, senatorji, nacionalni svetniki, vse lokalne hierarhije in oblasti ter ogromna množica ljudi. Tajnik Stranke Scorza, ki je bil sprejet z navdušenimi vzkliki, je najprej odredil pozdrav Duceju, se zahvalil zastopniku Nemčije in povlečeval solidarnost orožja kot dobro znamenje zanesljive zmage, nakar je dejal: Poslan od Duceja, da proslavim spomin na Itala Balba, se ne morem oprostiti globoke ginjenosti, ki jo zbujta v meni bratstvo skupne preteklosti v tej Ferrari, ki še vedno živi njegovo življenje, kjer je še vedno živ njegov duh.

Scorza je nato ginljivo govoril o usodni uri, ko se je med borci z vso naglico razširila vest, da je Italo Balbo mrtev. Borcem se je zdelo, da to ne more biti res, da ne more biti življenje tega junaka vezano na vsakdanjo usodo. Vojna je potem povlekla za seboj ljudi in osebost Balba se nam je v vsej zgodovinski jasnosti prikazala v luči pravičnega junaka.

S smrtno Itala Balba je Italija izgubila enega izmed svojih najbolj svetlih duhov. Duce je izgubil nad vse genialnega sodelavca in vojaka nedvomljive drznosti. Sklicujoč se na bližnje in daljne spomine in na razne zgodbe in besede pokojnega kvadrumvira, je Tajnik stranke podal krasen pregled njegovega življenja, lepoto njegove mladosti, polno idealov in prekrepačnega navdušenja, kakor tudi njegovo epopejo fašizma sredi plemenite in domoljubne Domagne. Že tedaj se je izoblikovala njegova voditeljska in junaška osebnost, osebna moč dejanja. Ko je bil pozvan v vlado, je bil Italo Balbo z intuicijo, ki je prehitela čas in šla pred zakoni, nele tehnik, temveč gonilni duh in presnovatelj. Tajnik stranke je nato z vso iskrenostjo in resničnostjo obeležil Itala Balba kot učitelja prepričanja in zglednega junakstva, ki ni le doseglo visoke žrtve, temveč je po nagonu rodilo junaštvo v vrlihi krvi, ustvarilo življenjsko pravilo in popolno humanost, v kateri so se stekali razni navidezno nasprotujoči si elementi. Zdel se je drzen, ko je bil trezen, hladnokrvnen in odločen. In ko je bil točen in jasen, se je zdel skeptik. Bil je pri vsem pesnik brez predsodkov in človekoljub. Dovolj je, ako prečitamo nekoliko njegovih spisov, ko je bil še mladenič. Hrepenel po brezmejnih

Nadaljevanje na 2. strani

Učinkovito bombardiranje pristanišča Bone

10 letal sestreljenih v bojih ali po zaslugi obrambnih baterij

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 30. junija naslednje vojno poročilo št. 1.130:

Nemške letalske skupine so učinkovito bombardirale pristanišče Bone.

Messina in okolica ter Kalabrijska obala ožine so utrpeli nov letalski napad. Nekaj bomb je bilo odvrženih tudi na Porto Empedocle. Sovražnik je izgubil 10 letal, 5 v bojih z osmini lovci v zraku nad Comisom in 5 po zaslugi protiletalskega topništva; ta letala so strmoglavila v bližini Licate, Pozzalla, Tremestierija, Comisa in Castela Vetrano.

Pri napadu na Livorno, ki je bil omenjen v večerašnjem poročilu, sta padli v morje v bližini otoka Gorgone še dve nadaljnji sovražni trimotorni letali, ki so ju zadelo obrambne baterije.

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil dne 29. junija naslednje vojno poročilo št. 1.130:

Nemška bojna letala so z uspehom nastopila proti pristaniškim napravam na Pantelleriji.

Sovražno letalstvo je bombardiralo Livorno, Reggio Calabria, Messina in druge kraje na Siciliji in Sardiniji; škoda v Livornu je zelo velika, dočim se število žrtev med prebivalstvom še ugotavlja.

Naši lovci so sestrelili 9 sovražnih letal: 6 nad Sardinijo in 3 nad Livornom; protiletalsko topništvo pa je uničilo 9 letal: eno nad Sardinijo, 4 nad Sicilijo in 4 nad Livornom, od katerih sta dve padli v morje pri Ardenzi, eno v bližini Tombola in eno v gozdu Salviana. Neke nadaljnje sovražno letalo, ki so ga zadelo obrambne baterije na Jonskem otočju, je treščilo v morje.

Pripomba: Zaradi letalskih napadov, imenovanih v današnjem uradnem poročilu, je bilo doslej ugotovljenih 175 mrtvih in 300 ranjenih v Livornu, 14 mrtvih in 52 ranjenih v Reggiju Calabria, in 4 mrtvi v Messini.

Novi uspehi nemških podmornic

Dve sovjetski ladji in ena topničarka potopljeni na Črnem morju — Na Atlantiku in v Sredozemlju potopljenih osem ladij s 49.000 tonami

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 30. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo: Na vzhodni fronti ni bilo nobenega pomembnega bojnega delovanja.

Na Črnem morju so potopile nemške podmornice dve ladji s skupno 2.000 br. reg. tonami, lahke pomorske oborožene sile pa med kratko nočno borbo eno sovjetsko topničarko. Letalstvo je uničilo z bombami na morju pri Novorosijsku sovražno stražno ladjo.

Mocan oddelek nemških težkih bojnih letal je bombardiral preteklo noč z dobrim uspehom ladijske cilje in pristaniške naprave na področju pri Boni. Na Sredozemskem morju je bilo večeraj sestreljenih 12 sovražnih letal. Dve lastni lovski letali se nista vrnili.

Nemške podmornice so potopile na Atlantiku in Sredozemskem morju po hudih borbah protiv konvojem in posameznim enotam 8 ladij s skupno 49.000 br. reg. tonami ter še en rušilec in tri prevozne ladirne. En nadaljnji parnik je bil torpediran. Med temi boji so naši čolni sestrelili tudi 5 sovražnih bombnikov.

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 29. jun. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

Pri Velikih Lukah južno Stare Ruse je bilo odbitih več sovražnih napadov. Nemški lovci so v zalivu Kole z orožjem na krovu uničili sovražno torpedovko.

V vodah zapadnega Sredozemlja je neka nemška podmornica potopila križarko razreda »Froviker«, ki je bila v sestavi skupine sovražnih vojnih ladij v močnem spremstvu; ista nemška podmornica je torpedirala še neko drugo sovražno edinico.

Skupina brzih nemških bojnih letal je večeraj bombardirala letališča na otoku Pantelleriji, v pristanišče zasidrane ladje in pristaniške naprave.

Sovražnik je večeraj izgubil na sredozemskem operacijskem področju 18 letal.

Doslej so ugotovili uničenje 26 sovražnih bombnikov; 11 nadaljnjih štirimotornih sovražnih letal je bilo strmoglavljenih na tla v letalskih dvo bojih s skupino severnonemških bombnikov, ki je skušala napasti neko oporišče ob atlantski obali. Eno nemško lovsko letalo je bilo izgubljeno.

S finskega bojišča Helsinki, 30. junija. s. Uradno poročilo finskega glavnega stana pravi: V zadnjih dveh dneh je bilo živahno bojno delovanje v nekaterih odsekih bojišča Partizanski elementi, ki so v odseku vzhodne Karelije vdrlj v hrbet finskih bojnih črt in pobili neoboroženo civilno prebivalstvo v teh krajih, so bili zasledovani in skoro popolnoma uničeni.

V srednjem odseku bojišča v vzhodni Kareliji in na področju Rukajervija so sovjetske čete izvršile več ponovnih silovitih napadov, da bi zopet zavzele predvečerašnjim izgubljenim postojankom, vendar pa so bile povsod odbite in so utrpelo zelo hude izgube. Delovanje izvidnic se na obeh straneh nadaljuje v znatnem obsegu.

Hude sovjetske letalske izgube

Berlin, 29. jun. s. Nemški lovci na vzhodnem bojišču so v tednu od 20. do 26. t. m. sestrelili 172 sovražnih letal, medtem ko je bilo samo 11 nemških letal izgubljenih. V tem razdobju je bilo delovanje sovražnega letalstva skoraj popolnoma paralizirano po nemških dnevni in nočnih lovcih in po zaslugi protiletalskega topništva. Niti v enem primeru se sovražnik ni posrečilo izvršiti njegovih ofenzivnih nartov, ker je povsod naletel na nemško protiletalsko obrambo in je bil vselej prisiljen znebiti se svojega tovora bomb v vsej naglici in se nato z velikimi izgubami vrniti.

Turški tisk o vojnem položaju

Ankara, 29. jun. s. List »Taşviri Efkare« piše, da Nemčija s tem, da ne napada na vzhodnem bojišču, postavlja na glavo vse anglosaske nartre. Nekaj povsem drugega je napasti Nemčijo za hrbotom »or pa stopiti pred njo z izkrcanjem na »ropski celini. Na drugi strani bodo Anglosasi prisiljeni poizkusiti izkrcanje, kajti z letalskim bombardiranjem ne bodo mogli izvojevati nobene odločitve. Nadir Nadi pa v listu »Džumhuriet« osporava dozdnevno nepremagljivost Angljem in trdi, da ni še odstranjena nevarnost njenega poraza, kakor se je pojavila ob začetku vojne.

Nadaljevanje s 1. strani

obzorjih je bil poln domotožja za svoje mesto in svoje ljudstvo. Da bi zopet slišal svoje ljudi in njihovo govorico, se je iz neba spustil med gride Džebelja, da bi jih posikal med množico Italijanov. Bil je prvi Italijan, povezan na najvišja izročila. Pokazal je to s svojim zgledom, ko je vodil moštva svojih eskadr, da se spoštljivo poklonijo na grobu Danteja. Predvsem pa je imel Balbo smisel za enotno strnjeno, in moralno silo, ki povezuje dušo vseh Italijanov. Imel je moč, ki je rešila Italijo povojne nevarnosti, ki se je zaključila z veleizjajo v Versaillesu, moč, ki nam je danes tem bolj potrebna, čim hušji so časi. Kakor tedaj, velja tudi danes: ali zmaga-mo ali umremo. Iznikle so vse razlike. Vsi smo sinovi Italije, tisti, ki se borijo, kakor tisti, ki odhajajo. Na oltarju domovine žrtvuje ves narod svoje najčistejše in najbolj goreče srce. Poživljeni sovražni-besni proti Italiji. Njegovo rivenje ni rjevanje besa, temveč tudi strahu, kajti trese se v svojem brlogu, ker čuti v svojem srcu praznino: pomanjkanje človeške in socialne pravičnosti, ki bi lahko zopet uredila narode. Mi bomo znali beležiti mo-goten vzklík naroda: »Da!« (Navdušeno ploskanje.) Mi bomo znali slediti vzpodbu-di Duceja, združeni v želji, da maščujemo ruševine naših mest in da vrnemo svinec za svinec. Ko grme topovi, je eno samo povelje: Vztrajati!, ena sama zapoved: Boriti se!, da bi mogli živeti dostojno in častno. To je zapoved mrtvih in Itala Balba, čigar duh bedi in čaka na sredozemsko zmagov.

Mogoten vzklík »Duce!« je zabučal v gledališču in zbor se je zaključil s prepe-vanjem revolucionarnih pesmi.

Menjava straže v zvezi borbenih fašijev

Ljubljana, 30. junija. Tiskovni urad zveze borbenih fašijev poroča: Po predpisanim obredu v skladu z navodili tajnika Stranke se je v ponedeljek, 28. junija, ob 18. uri v domu zveze borbenih fašijev pred spominsko ploščo, v katero so vklesana imena naših slavnih mučnikov, vršila resna slovesnost menja-ve straže med Eksk. Giuseppejem Lom-brasso, Visokim Komisarjem za Ljubljansko pokrajino, ki prevzema tudi posle

zveznega tajnika, in odhajajočim zveznim tajnikom Orlandom Orlandinijem. Navzoči so bili tudi člani zveznega di-rektoria in ljubljanskega fašija, zastop-niki družin in za revolucijo padlih in pohabljenec. Pred tem obredom in po njem je Eksk. Lombassa obiskal sedež zveznega povelj-stva GILLa, pokrajinskega Dopolavora, ljubljanskega fašija, vojaške okrepčeval-nice in uredništvu lista »Prima linea«.

Obisk italijanskih novinarjev na Slovaškem

Bratislava, 29. jun. s. Podpredsednik vlade in notranji minister Mach je v družbi propagandnega ministra Gasparja sprejel skupino italijanskih novinarjev, ki se mude na Slovaškem. Ob izmenjavi pozdravov so bile potrjene vezi prijateljstva med obema državama. Govorniki so poveljevali skup-no borbo za podočnost Evrope. Po obisku v prestolnici je skupina italijanskih no-vinarjev odpovala v Tatre.

Nov rumunski poslanik v Nemčiji

Bukarešta, 29. junija. s. Službeni list objav-lja ukaz o odstavitvi dosedanega ministra v Nemčiji Raula Bossyja z dnem 15. junija tega leta in njegovi nastavitvi pri upravi zunanje-ga ministrstva z istim dnem. Za novega rumun-skega ministra v Nemčiji je imenovan general George Jone, ki je bil doslej vojaški ataše v Berlinu.

Čas kretanja v pokrajini

Ekscelencija Visoki komisar je z odredbo, ki bo objavljena, odredil, da se pričenišči z 29. junijem uveljavljajo na področju pokrajine čas kretanja od 5. do 22. ure. Javni lokali in prostori, kjer se vršijo javne predstave, morajo biti zaprti ob 21.30.

Minister Pareschi v Cremoni

Cremona, 29. jun. s. Minister za poljedelstvo in gozdove je imel davi poročilo v dvorani GUFa v palači Revolucije z voditeljem polje-delskih sindikalnih organizacij v navzočnosti pasovnih nadzornikov in nadzornic ter glavnih mestnih oblasti, med katerimi so bili Eksk. Fa-rinacci, prefekt in zvezni tajnik, Eksk. Farinacci je podrobno obrazložil ministru sedanje stanje cremonskega poljedelstva in opozoril zlasti na zatvoritev obrtnih mlinov, na izročit-ve vina za Oborožene sile in potrebe destil-a-cije, na svinjske maščobe in problem mesa. Razprave, ki je sledila, so se udeležili pred-stavniki poljedelcev in kmetov ter nac. svetnik Chiari, ki je obrazložil razloge ministrskega ukrepa glede zapore obrtnih mlinov. Minister Pareschi je povzel razpravo in pojasnil navzo-čim ukrepi ministrstva za poljedelstvo in go-zdove glede integralne organizacije polje-delske proizvodnje, ugotovitve in porazdelitve pridelkov ter redne in nagle izvedbe načrtov na raznih področjih oskrbe. Še prav posebej je obrazložil tudi potrebo Oboroženih sil ter se v zvezi s tem dotaknil protiprotekta mesa in znova poudaril, da mora biti ves narod v sedanjem trenutku v prvi vojni črti s svojimi vojniki, da se doseže zmaga. Svoj govor je zaključil s pohvalo cremonskih poljedelcev, ki so v vsakem trenutku narodnega življenja po-kazali disciplino in razumevanje za potrebe države, ko so izročili od svojih pridelkov celo več, kakor je bilo določeno. Ministrske besede so vsi navzoči toplo pozdravili in poročilo se je zaključilo, kakor se je začelo, s pozdravom Duceja, ki ga je odredil zvezni tajnik.

Mednarodna federacija strokovnega in periodičnega tiska

Benetke, 29. jun. s. Tu se je sestala ita-lijansko-nemška komisija, imenovana lani me-seca novembra v Rimu za proučevanje novih pravi mednarodne federacije strokovnega in periodičnega časopisja v skladu s smernicami novega reda, za kakršnega se boril Os. Komisija je odobrila osnutek pravil, ki bodo pred-ložene oblastem v Italiji in Nemčiji v odo-britev. Po končnem delu so b'le odposlane br-zojavke ministru za ljudsko kulturo, direktorju italijanskega tiska, voditelju tiska v Nem-čiji in nemškemu veleposlaniku v Rimu.

Angleške intrige in jugoslovanski spori Knez Pavle in kneginja Olga odvedena z vsro rodbino v Johannesburg v Južni Afriki

Lizbona, 26. junija. Odnosi med an-gleško vlado in imensko jugoslovansko vlado v Londonu se vedno bolj zapletajo. Voditelji raznih strank, ki so se stvorile med jugoslovanskimi ubežniki v Londonu, so se danes sestali in ker pogajanja prvega ministra Milana Grola za sestavo nove vlade niso uspela, so nesvetovali biv-šemu kralju Petru, naj podeli mandat Milošu Trifunoviću, voditelju radikalne stranke, ki se je ustanovila med Jugoslo-vani v Londonu. Angleška vlada je pose-gala v spore med Jugoslovani z nenavad-nim sklepom, da osvoboditve kneza Pavla, bivšega kraljevega namestnika Jugoslavije, njegovo soprogo kneginjo Olgo in oba

sinova iz konfincije, v kateri so bili od julija 1941 dalje v nekem kraju v Keniji in jih pošlje v Johannesburg v Južni Afriki.

Kakor je znano, so agenti angleške taj-ne službe izzvali v Beogradu hišno revo-lucijo, ki je odstavila kneza Pavla in ga zamenjala v mladim kraljem Petrom, kar je imelo za posledico tudi spremembo vlade in vse ostalo, kar je sledilo. Od te-daj dalje so smatrali kneza Pavla in kne-ginjo Olgo, ki je sestra vojvodinje Kent-ske, za ujetnika Angležev. Sedanja na pol osvoboditve je očitno dejanje angleške vlade, ki skriva kak prikrit namen. (Corriere della Sera.)

Očitna kršitev Atlantske listine Kako si zamišljajo Anglosasi svoje gospodstvo v Evropi

Rim, 30. jun. Skupina britanskih parla-mentarcev, ki ji predseduje sir John Ward-law, je izdala nekako spomenico z zahte-vami, kako naj bo urejena poveljna Nem-čija. Spomenica vsebuje 15 točk in razloče-ka že krute anglosaske namene za primer, če bi se sovražnikom posrečilo doseči zma-gov in sedanji vojni. Spomenica temelji na utvrdi, da bo Nemčija poražena in da se bo morala brezpogojno vdati. Takoj potem bo ustanovljen medzavezniški kontrolni svet, ki bo zadržal nemško letalsko indus-trijo in skrbel nemški vojni potencial na naj-živo mero. Irvl bo tudi nalog, da izroči za-vezniškim državam posameznike, ki so ob-dolženi zločinov nad narodi na zasedenem ozemlju; demobiliziral bo v šestih mesecih vse nemške sile in onemogočil, da bi se v Nemčiji ustvarjale vojaške, polvojaške ali slične organizacije. Tem osnovnim določbam dodaja Ward-lawova spomenica naslednjih 15 točk, ki imajo namen Nemčijo popolnoma uničiti:

- 1. Vso Nemčijo bodo zasedle kopne in le-talske sile zaveznikov in bo zasedba traja-la, dokler se bo zaveznikom zdelo potrebna.
2. Vzhodna Prusija, ki je glavni stan znanih pruskih junkerjev, ne bo več pri-padal niti Prusiji, niti Nemčiji.
3. Porenje s porenske Vestfalske bo lo-čeno od ostale Prusije in bo tvorilo eno izmed nezavisnih nemških držav.
4. Medzavezniški kontrolni svet bo imel pravico, da preseljuje nemško prebivalstvo po svoji uvidenosti, v kolikor bi se pre-seljevanje pokazalo potrebno zaradi očiče-nja od Nemcev zasedenih pokrajin ter za-radi izločenja Vzhodne Prusije iz sklopa nemške države.
5. Vzpostavitev suverenosti vseh držav, ki jih imajo zasedene sile.
6. Ustanovitev krajevnih policijskih milic.
7. Nadzorstvo nad nemškim radijem in tiskom ter nad vso propagando.
8. Nadzorstvo nad učnimi načrti vseh nemških šol.
9. Absolutna prepoved Nemčiji, da bi vzdruževala kakršnokoli civilno letalstvo ter letalsko industrijo, dokler zavezniki ne od-ločijo kaj drugega.
10. Povračilo vsega zaplenjenega imetja.
11. Nemci, ki so se nasilno ali brez na-silja polastili gospodarskih podjetij v za-sedenih državah, bodo morali vrniti vse imetje prvotnim lastnikom.
12. Stroji in vsa obratna sredstva se bo-do morala vrniti prvotnim lastnikom.
13. Medzavezniško zasedbo bo plačevala Nemčija sama.
14. Nemčija ne bo smela razpisovati po-sojil.
15. Nemčiji ne bo dovoljen nikakršen in-flacijski manever.
Te točke, s katerimi delajo Britanci ra-čun brez krčmarja in dele kože medveda, ki je še nimajo, so jasen dokaz, kako pri-stransko nameravajo Anglosasi urediti do-ločila Atlantske listine, ki naj bi bile temelj za poveljno ureditev sveta. Z objavo te 15 točk je sedaj vsakomur jasno, kakšna bi bila usoda sveta, ako bi Anglo-sasi zšli zmagoviti iz sedanje borbe. (Lz Piccolo.)

Ura osvete se bliža

Berlin, 29. junija. s. Brutalnost sistematskega anglosaskega terorizma, ki se ne ustavlja niti pred znamenitimi spomeniki evropske kulture in ki išče svoje žrtve prav med civilnim prebivalstvom, je iz-zvala nove ostre polemike v listih proti piratom v zraku, katerih zadnje dejanje je bilo uničenje stolpne v Kölnu. Nemški list pišejo danes skoraj izključno samo o tem vračanju in ostro obsojajo tako zva-ne »branilce evropske civilizacije«, ki de-jansko uničujejo tako v Nemčiji kakor v Italiji najbolj zvišene in odlične stvaritve civilizacije. Prestolniski dnevniki tolmачijo ogorčenje nemškega prebivalstva zaradi poslednjega zločina v Kölnu in obsojajo barbarstvo sovražnega letalstva, pripomi-njajoč da se ura maščevanja bliža. Med tem pa nemški narod, zlasti na bombardiranih področjih, še bolj krepi svojo voljo po maščevanju nad sovražnikom ter disci-plinirano in hladnokrvno čaka na uro obračunov, ki bo strahotna.

Hude anglosaske letalske izgube

Berlin, 29. junija. s. Iz vojaškega vira se doznava, da so italijanski in nemški letci skup-no s protiletalskim topništvom na sredozem-skem operacijskem področju in v obrambi ita-lijanskih mest pred terorističnimi anglosas-ki napadi sestrelili od 1. junija do danes 378 sovražnih letal. Izgube, ki jih trpi sovražnik na tem vojnem področju po zaslugi protiletalske obrambe, dosega sedaj skoro isto višino kakor one, ki jih trpi od svojih terorističnih napadov na ozemlje Nemčije. Pri teh posled-njih napadih je sovražnik doslej izgubil 500 letal, po večini štrimitorne bombnike. Berlin, 29. junija. s. »Montagspost« omenja, da so Angleži in Američani v prvih 26 dneh junija izgubili najmanj 3000 izločanih letalcev, ki so imeli za seboj bogate izkušnje.

Ob pričetku žetve na Madžarskem

Budimpešta, 29. junija. s. Madžarski mi-nister za preskrbo je imel sredi obilni pri-četka žetve govor po radiu poljedelcem in poljedelskim delavcem in pohvalil nji-hovo disciplinirano delo v korist poljedel-ske proizvodnje države in trdnosti notra-njega. Opozoril je poljedelce na nove vladne odredbe, ki hočejo zagotoviti oskrbo države z živilji, in na ukrepe proti tako zvanj črni borzi. Pozval je končno poljedelce, naj izvrše svojo dolžnost disci-plinirano, zavedajoč se, da sodelujejo pri naporih za čim učinkovitejšo obrambo do-movine.

Obsodba zaradi kupičenja blaga Zaključek procesa proti trgovcu z usnjem Andreju Čekadi in sokrivcem

Ljubljana, 30. junija. Vojaško vojno sodišče v Ljubljani je v ponedeljek dopoldne razpravljalo proti 14 obtožencem, ki so bili obtoženi zaradi ku-pičenja in skrivanja različnega za življenje potrebnega blaga, usnja, kože, tobaka in drugih živil. Ker je zadeva že ob odkritju zbudila v Ljubljani veliko zanimanje, so razpravi pri-stoževali številni poslušalci. Glavni obto-ženec je bil trgovec z usnjem Andrej Ček-ada, star 55 let in po rodu iz Ivanjeja sela pri Rakeku. Stanoval je v Ljubljani na Sv. Petra cesti. Vseh verižnih poslov sta se udeleževala tudi trgovca z usnjem 40letni v Rupi rojeni Emil Jakl iz Pri-sojne ulice in 46letni usnarj Marko Jakl iz Dev. Mar. v Polju, stanujoč v Zalogu. Ostali obtoženci so se morali zagovarjati, ker so pomagali skrivati blago. Osem je bilo zaprtih, šest pa na svobodi. Med njimi so bili tudi trije mesarji in trije po-sestniki iz občine Dev. Marija v Polju. Po zaslišanju obtožencev, prič, govoru vojaškega državnega tožila in branilcev je predsednik razglasil naslednjo sodbo: Čekada Andrej je bil obsojen na 11 let zapore in 160.000 lir zaradi kupičenja bla-ga z namenom, da ga odtegne normalni uporabi, da povzroči na trgu pomanjkanje

AL CINE UNION V KINU UNION prosegamo le repliče del film se nadaljujejo reprize filma COLPO DI PISTOLA Dvoboj

GRANDE SUCCESSO VELIK USEPH

blaga in dvig njega cene, to je zaradi kršitve uredbe Visokega komisarja od 24. oktobra 1941, zaradi opustitve prijave živil po uredbi Visokega komisarja od 27. junija 1941, zaradi kršitve uredbe glede zbiranja izdelanih kož od 11. septembra 1941, zaradi kršitve uredbe o maščobah od 16. julija 1941 in zaradi kršitve uredbe o tekstilijah od 8. novembra 1941 ter naposled zaradi kršitve uredbe o soli in tobaku od 24. septembra 1942.

Vončina Julij, rojen 22. aprila 1910 na Jeličevrhu pri Logatcu, trgovec v Ljubljani, na 3 leta zapore in 50.000 lir denar-ne kazni zaradi kupičenja blaga in nepri-jave 3278 m manufakturnega blaga. Jakil Emil in Jakil Marko, vsak na 7 let zapore in 100.000 lir denarne kazni zaradi kupičenja blaga in kršitve predpisov o zbiranju in prodaji izdelanih kož. Novak Jernej, rojen 22. avgusta 1898 v Svibnem, stanujoč v Ljubljani, Miklošiče-va cesta, zaradi kršitve uredbe o soli in tobaku od 24. septembra 1942 na 2 let zapore in 4000 lir denarne kazni. Drugi obtoženci so bili obsojeni na manjše zaporne in denarne kazni. Sodišče je hkratu pravomočno izreklo zaplenitev vsega pri obtožencih najdenega blaga, ki predstavlja vrednost nad 300.000 lir.

Gospodarstvo

Vloga Ukrajine v vojnem gospodarstvu

Generalni ravnatelj Centralne trgovinske družbe Vzhod (Zentralhandels-gesellschaft Ost) za kmetijsko vnovčenje in oskrbo Leonhard Fleischberger je v nemškem li-stu »Vierjahresplan« podal zanimiv pre-gled o nalogah, ki jim mora imenovana družba vršiti v službi vojne prehrane. Druž-ba je pooblašena zajeti, vskladiščiti in od-dajati vse pridelke, ki so važni za prehrano in oskrbovati kmetijstvo v zasedenem ozemlju s kmetijskimi potrebščinami in najvažnejšim potrošnim blagom. Družba ima sedaj 150 podružnic in 300 ekspozitur na obseznem področju zasedenega sovjet-skega ozemlja in vrši predvsem odkup žita, oljarič, živine, pa tudi maščob, jajc, peruti-ne, rib, sadja, sočivja, krompirja in in-dustrijskih rastlin. Družba ne odkupuje samo te pridelke, temveč jih deloma tudi predeluje. Sama Ukrajina je v zadnjih letih pred vojno pridelala 25 milijonov meterskih stotov žita, to je skoro toliko, kakor je zna-sal pridelek žita v stari Nemčiji.

Preko te družbe je bil obnovljen obrat v 1063 mlinih z dnevno kapaciteto prede-lave 26.000 tcn, nadalje obrat v 494 pe-karnah kruha, ki izpečejo na dan 36.410 stotov kruha, v 18 velikih in 215 srednjih in manjših obratih mesne industrije, v 84 pivovarnah, ki lahko na leto zvarijo 2.6 milijona hektolitrov piva in v 110 obrat-h za mineralno vodo z letno kapaciteto 195 milijonov poliliterskih steklenic mine-ralne vode. Okrog 60 obratov za predelavo sočivja in sadja je imelo lani produkcijsko kapaciteto 45.600 ton marmelade, 42.200 ton sadne meze in 15.600 konzer-viranega sadja in sočivja. Pod upravo te družbe je bilo 38 bivših sojetskih kombi-natov za perutnino, kjer lahko dnevno za-koljejo 137.000 glav perutnine. Družba je stavila v obrat 28 velikih hladilnic in je prevzela skrb za obnovu sladkorne in-dustrije, ki je pred vojno obsegala 152 tvor-nic z letno proizvodnjo 1.8 milijona ton sladkorja. Ukrajinska sladkorna industrija je bila po svoji produkcijski kapaciteti pred vojno večja kakor nemška sladkorna industrija.

Generalni ravnatelj Fleischberger pravi, da v toj vojne ni mogoče objaviti številk o dejanskem prometu prevzetega in predanega blaga. Približno sliko o obsegu poslov tega podjetja, ki obratuje s 13 podružnicami, pa je lahko razvidna iz okolištin, da se je nemška vojska na vzhodu lani oskrbovala v bistvu iz zasedenega ozemlja, in sicer preko te organi-zacije, ki je lahko vrhu tega precejšnje količine živil poslala v Nemčijo.

Novi finančni ukrepi v Srbiji

Beograjski list »Donau-Zeitung« objavlja po-datke o novih finančno-političnih ukrepih v Srbiji. Že v aprilu so bili izdani daljnosežni ukrepi za ureditev financ v Srbiji. Uvedeni so bili vojni pribitki na monopolske predmete, srbske železnice so z vsake potniške tarife, ob-ncem pa so bili izdani novi davčni predpisi z namenom, da se doseže kritje izrednih izdat-kov, ne da bi bilo treba aplikirati na Srbsko narodno banko. Dne 25. marca je bilo razpisa-no 4 5/10 dolgoročno notranje posojilo v vi-šini 1 milijarde dinarjev za amortizacijsko dobo 30 let in emisijskim tečajem 98.5%. To prvo dolgoročno notranje posojilo, ki je sledilo emi-siji blagajniških zapisov Narodne banke za 1.5 milijarde, je bilo v celoti vpisano od Državne hipotekarne banke in Poštno hranilnice. Od-govorni nemški in srbski činitelji se zavedajo, da je treba vse storiti za ohranitev stabilnosti valute, kar pa se da doseči predvsem z uredit-vijo financ.

Sedaj poročajo o nadaljnjih ukrepih v tej smeri. Razpisano je novo dolgoročno posojilo v višini 2 milijard dinarjev, ki bo izdano po istih pogojih kakor ono v marcu in bo ponu-deno javnosti za vpis. Posojilo bo razdeljeno na dve tranši. Po želji bo vpisnik lahko vpisal normalne obveznice z 4.5/10im obrestovanjem ali pa premijske obveznice, ki bodo zopet raz-deljene v take brez obresti in v visokimi pre-mijami, ki bodo ustrezale 4.5/10emu obresto-vanju, in take z 2/10imi obrestmi in s premi-jami, ki bodo ustrezale 2.5/10emu obresto-vanju.

Istočasno se uvede posebna vojna doklada na zemljarino, ki bo znašala v Banatu 60%, v ostali Srbiji pa 120% osnovne zemljari-ne. Različna višina doklade je utemeljena s tem, da so kmetovalci v Banatu v zadnjih dveh letih v mnogo večji meri zadostili svoji ob-veznosti pri oddaji pridelkov po uradni od-kupnih cenah kakor kmetovalci v sami Srbiji. V Banatu je vrhutega spričo visoke odmere katastrofskega čistega dohodka zemljarina sama na sebi zelo visoka. Da se tudi kmetom v Srbiji prizna nekaka premija za vestno izpolnitev dolžnosti oddaje pridelkov, je predvidena ugodnost v tem, da bodo kmeti, ki oddajajo svoje presežke, lahko zahtevali plačilo v držav-nih bonih in bodo v tem primeru oproščeni plačila vojnega pribitka na zemljarino. Na podlagi teh bonov bodo nato prešli pri davč-nih uradih državne obveznice in jim bo isto-časno v ustrežajočem znesku črtano plačilo vojne doklade na zemljarino. Nadaljnji finan-čno-politični ukrepi se nanašajo na izterjavo davkov in zlasti na poenostavljenje kazen-skega postopanja za davčne utaje.

Izdaja nakaznic za tekoča goriva in mazil

Urad za civilno motorizacijo Visokega Komisarjata opozarja, da počenišči z me-secem julijem t. l. dalje morajo biti prošnje za tekoča goriva in mazila za motorna vo-zila in v industrijske svrhe predložene temu uradu najkasneje do 5. vsakega mese-ca. Prošnje, ki bi bile predložene po tem roku, se ne bodo upštevale.

Gospodarske vesti

Povojne naloge italijanskega kmetij-stva. Italijanski kmetijski strokovnjak Molinar je nedavno napisal v listu »Cor-riere della Sera« članek o glavnih nalogah italijanskega kmetijstva po vojni. Molinar smatra, da bo treba po vojni v prvi vrsti oskrbeti kmetijstvo z modernimi stroji in mu dati na razpolago potrebna umetna gnojila. Da se doseže čim večja mehaniza-cija kmetijske proizvodnje, bo po vojni treba izdelati najmanj 5000 novih traktorjev. Leta 1938. je imela Italija okrog 2000 trak-tojev. Pojaviti se mora tudi število osta-lih kmetijskih strojev, zlasti sodobnih plu-gov, mlatilnic, strojev za okopavanje, za sejanje, za gnojenje itd. Storit bo treba

potrebne korake, da bodo lahko kmetovalci kupili stroje po čim nižji ceni. Proizvodnja kmetijskih strojev bo morala imeti po vojni prednost pred ostalo proizvodnjo stro-jev. Potrošnja superfosfata in dušikovega gnojila je že pred vojno stalno naraščala. Leta 1938-39 je Italija potrošila 16 milijonov stotov superfosfata in 8 milijonov stotov dušikovega gnojila. V naslednjih letih se je potrošnja dvigala na 7 do 8% na leto. Leta 1938. je vrednost italijanske kmetijske proizvodnje dosegla 45 milijard lir na obdelani površni okrog 20 milijonov hektarjev. Od kmetijske proizvodnje živi v Italiji okrog 20 milijonov ljudi.

Zasedanje mednarodne organizacije za kulturo oliv. Odbor mednarodne organiza-cije za kulturo oliv se je dne 29. junija v Rimu ob navzočnosti španske delegacije. Na zasedanju sta bila navzoča tudi po en de-legat Portugalske in Turčije. Predsednik je poudaril prisrčno sodelovanje med Italijo in Španijo. Na tri dve državi odpadeta dve tretjini svetovne proizvodnje olivnega olja.

Sodelovanje Italije pri melioracijskih in elektrifikacijskih delih na Hrvaškem. Kakor smo že svojčas poročali, je bila na podlagi italijansko-hrvaškega sporazuma ustanovljena Družba za javna dela na Hrvaškem, ki ima svoj sedež v Rimu in svojo podružnico v Zagrebu. Ta družba je te dni prejela od hrvaške vlade koncesijo za iz-vršitev velikih javnih del, predvsem za me-lioracijo Lonjskega polja, to je poplavnava-oga ozemlja, ki se razteza vzhodno od Za-greba vzdolž Save in Lonje skozi okraje Dugo selo, Kutina, S'sak, Velika Gorica, Novska, Nova Gradiška in Stara Gradiška. V teku so tudi pogajanja, po katerih naj bi ta družba prevzela dovršitev del za gradnjo velike državne hidrocentrale v Triblju pri Fužinah, ki je namenjena za oskrbo jugozapadnega dela Hrvaške z električnim tokom in bo imela 70.000 konjskih sil. Načrti so sedaj v rokah strokov-njakov Družbe za javna dela na Hrvat-skem.

Inozemski delavci v Nemčiji so doslej poslali v domovino 1.3 milijarde mark. Spričo naraščalo števila inozemskih delav-cev v Nemčiji so narasle tudi denarne pošilj-ke teh delavcev v domovino. Od pričet-ka leta 1940 do konca aprila t. l. so ino-zemski delavci poslali domov 1339 milio-nov mark prihrankov. K temu bi bilo še prišteti zneske, ki so jih o priliki dopu-stov ali povratka poneli s seboj delavci v obliki potovalnih čekov. Vrhu tega niso vštete denarne pošiljke, ki jih pošiljajo delavci iz baltskih držav in delavci iz za-sedenega sovjetskega ozemlja, ki gredo preko pošte. Od celotne vsote 1339 milio-nov mark denarnih pošiljk, nakazanih v 17 raznih držav, je odpadlo na leto 1940. 120 milijonov, na leto 1941. 383 milijonov, na lansko leto 606 milijonov in na prve štiri mesece t. l. 230 milijonov.

Stednja s papirjem v Nemčiji. Nemški državni gospodarski minister je izdal nova navodila za stednjo s papirjem pri uradih. Novi predpisi gredo predvsem v tej smeri, da se omeji potrošnja brezlesnega papirja, kakor je že omejena v zasebni potrošnji. Tudi za kartoteke se ne sme uporabljati brezlesni karton. Zaloga papirja in kartona ne smejo presegati trimesečne potrošnje. Na drugi strani pa je treba v uradnem poslovanju čim bolj štediti s papirjem, predvsem s tem, da se uporablja manjši format za manjša sporočila in zbeležbe. Po možnosti se morajo pri pisanju s pisalnimi stroji uporabljati ozke vrstice.

Meinlov koncern. Tvrdka Julius Meinl d. d. na Dunaju navaja v svojem letnem poročilu, da se je lanski promet koncerna povečal za 16%, predvsem zaradi večjega prometa inozemskih podjetij koncerna. — Družba bo letos obnovila izplačilo divi-dende v višini 3.5% na glavnico 8 milio-nov mark. Vsega ima centrala 292 podruž-nic, podjetja koncerna pa imajo 676 po-družnic. V teku lanskega leta je bilo z novimi udeležbami doseženo povečano po-slovanje madžarske družbe Meinl, prav ta-ko je slovaška družba prevzela neko tvor-nico likerjev. Glavnica koncernu pripada-joče Družbe za veletrgovino v Berlinu je bila povišana od 0.8 na 2 milijona mark, glavnica rumunske družbe v Bukarešti od 15 na 30 milijonov lejev in koncernskega podjetja za Generalno gubernijo od 1 na 2 milijona zlotov. Tvrdka Giulio Meinl v Triestu se je sprejemila v delniško druž-bo z glavnico 1 milijona lir. V teku lan-skega leta je bilo ustanovljenih v gene-ralni guberniji 15 podružnic, na Hrvaškem 4, v Rumuniji 4, v Srbiji 2 podružnic, na Slovaškem 5 podružnic, v Protektoratu in v Madžarski pa je bila ustanovljena po ena podružnica.

Gospodarske vesti iz Hrvaške. Ka-kor smo že kratko poročali, je Bančno dr-štvo za Hrvaško, ki spada v interesno sfero dunajskega zavoda Kreditanstalt Bank-verein, lani doseglo čisti dobiček 11.6 mi-lijona kun (prejšnje leto 6.1), pri delniški glavnici, ki je bila lani zvišana na 125 mi-lijionov kun. Navzlic znatnemu dobičku je občni zbor delničarjev sklenil, da družba ne bo plačala dividend. Od doseženega čiste-ga dobička gre 1 milijon kun za rezervni sklad po uredbi o ustanovitvi po-slovnih rezerv in rezervnih fondov, 4 milij-one kun je dodeljeno rednemu rezervnemu skladu, 4 milijone kun izrednemu rezerve-nemu skladu, 1 milijon kun pokojniškemu skladu nameščencev banke, 0.32 milijona kun znašajo nagrade ravnateljstvu, ostanek pa se prenese na novi račun. — Od 106 kar-telov, ki so obstojali ob ustanovitvi Neza-visne Države Hrvaške, jih sedaj na pod-rčju države posuje le še 13. — Letno po-ročilo Bosenske družbe za elektriko v Jajcu navaja, da bodo obnovili naprave, ki so jih lani porušile komunistične tolpe. Za obno-vo in finančnih težkoč, ker ima družba re-zerve v višini skoro 100 milijonov kun, ko-likor znaša tudi povzročena škoda.

Gospodarstvo s konopljo v Baški. S sedežem v Budimpešti je bila ustanovljena centrala za konopljo ki bo podobno kakor tekstilna centrala skrbela za proizvodnjo konoplje, za odkup kakor tudi za predelavo in potrošnjo. Centrala bo imela glavno podružnico v Novem sadu, ker odpade na Bačko 80% madžarske proizvodnje ko-noplje.

Naročite se na romane DOBRE KNJIGE!

Ing. Franc Urbas:

Naša rodbinska in hišna imena

Sivec je lepo ime. Imamo vsakovrstne sivece: naše sivolose pa živali, na primer volu, konju, celo neki vrsti škrlancev je ime sivec. Pa je sivec predvsem drugo ime za osla — sivca med našim narodom, kar spričuje naslednja dogodba: Očeta Stemburja je po več letih zopet obiskal njegov dober znanec od nekje iz Suhe Krajine. Moževala sta in tožila vsak čez svoje težave in nadloge. Pa je menil obiskovalec, ki je opazil, kako je osivel dobri oče Stembur: »Še vse bi šlo, oče Stembur, samo sivec vam že pri glavi ven gleda.« Pa je naletel na pravega, ker je oče Stembur veliko držal nase in mu je pošteno zasolil: »Sem kar zadovoljen, ker pri meni osel že ven leze, pri vas pa je ostal še notri.«

Sivci so sivi lasje, pa v rastlinstvu je tudi nekaj rastlin s tem imenom. Komčno pa imenuje nalomljen kamen naš narod sivec: podzid = škarpa, podzidje iz sivca. Zid iz sivca je lepše povedano kakor po tujem občutku iz lomljenega kamna (Bruchstein). Kdaj in kje so zidali kakšen zid, podzidje itd. iz kamna, ki ni bil nalomljen.

Smuk pomeni drčanje, drsanje, pa je smuk tudi medmet: smuk v luknju. Imamo pa okna vrata, odre na smuk (Schubenster). Vendar pa so naši Smuki najbrže dobili ime od živobarne naše žabice: smuka.

Skril in Skrilar sta dobila ime po skrili, ki pomeni vsako večjo kamnitno ploščo (Schiefer), pa tudi ledeno ploščo = ledena skrila; pečni vrhovi plošč skrila: kaj boš počelaval na skrili = pečni skrili. Skrilar pa seka in lomil takšne kamnitne skrile, da pokrivalo strehe z njimi. Imamo tudi tlak iz skrila itd.

Skrobar in Skrobar sta menda izdelovalca skroba.

Sodja, Sodnik, Sodin in Sodec so opravljali kakšne sodniške posle, sodec pa je tudi majhen sod, sodček.

Značilno je ime Stopar, ki označuje izdelovalca stop (Stampe), pa je menda stopar tudi tisti, ki z nogo stopa in stopo goni. Vsaka količnik vredna kmetija je nekaj imela doma svojo domačo stopo, kjer so pihali kašo, ječmen. V zimskem času je ropotala pri goriki peči v izbah stopa.

Strden in Meden sta si menda dvojčka po imenih.

Slopnik je posamezen steber, pa tudi za stebrišče, stebrišč sem slišal ime slopnik = hodnik s stropi, stebri (Säulengang), kolonada. Opril ali podpiri s slopnikom (stebrom), pravijo pri nas. Čudno, da nima Peteršnik tega izraza.

Struna je ime, katerega predmet vsakdo pozna, pa pomeni tudi konjsko žimo iz repa. Tu di v rastlinstvu je znan ta izraz.

Kaj lepo je ime Stogljaj in menda prav razširjeno po Dolenjskem, kakor je pisal o tem že dr. Breznik. Stogelj ali stogla označuje vezalke, vrvice, vezalni jermen na čevljih, čevlji na stogle = punčohi. Opušimo že neprimerne »šnitnice« in kupujemo odslej stogle ali stogljaje. Stogljaj pomeni tudi ožji trak. Krila pri ženskah so spodaj obrobljena često z ozkim trakom = stogljajem, pa tudi pri moških hlačah zahtevamo včasih pri krojaču, da nam jih spodaj obrobi s stogljajem = ozkim trakom, da ne okrešemo blaga hlačnic ob čevljih.

Spolnaker in Spolnaker sta bila nekaj spolnjaka, spolovinarja in posestnika kakšnega posestva v spolovini, vsak polovico. Podobnih izrazov imamo več, pa je tudi nekaj imen med njimi: tretjinar, četrtinar, peterčnik, šestak, sedmak (Sedmak), osmak, devetak (Devetak), desetak itd.

Srednik je nekaj posredoval ali srednikoval med dvema ki se nista zlagala ali skladala v kaki reči. Srednjak pa pomeni sred no kake stvari, pa tudi srednji prst, sredmec je srednjak. Pa je Srednjak bival kje v sredini med sosedi.

Lahko lepo naše ime je Samec, ki pomeni tistega, ki je sam in kje samuje; pa so samci vsi nezženjeni; tudi v živalstvu je vse polno samecev. Pri vseh zaponah ali pregah (vpregah) = Heftel imamo vedno dva sestavnata dela: babico s petljo, v katero zapne samec. Samec je enovprežni voz, pa kozolcu s samo eno vrsto bran pravimo samec.

Sekač je tisti, ki kaj seka, navadno drvar. Sekač pravimo nožu, s katerim na drobno kaj sekamo, zlasti gospodinje s sekačem (Wieg-

messer) sekajo meso, zelenjavo itd. Sekalo pomeni manjša sekalna orodja različnih oblik, na primer v kuhinjah razsekamo s takim sekalom meso ali presekamost kost, pa včasih tudi cepimo polena, če nimamo sekire pri roki. S sekalom, ki ima podobo erke S, sekajo in sekajo prašičjo pičo. Vsek kovač, ključavničar ima več različnih sekal (Meißel) za razne potrebe.

Naš Sekula je pač sekulja = sekalo, ali pa je dobil svoje ime od žabe sekulje, kar je verjetno že zaradi naglaševanja imena Sekula. O Sekirniku sem že povedal, kaj pomeni. Razna rezila so nam dala precej lepših naših imen.

Samar ni morda kakšen samotar, ampak pomeni ta iz nemščine ponašen izraz tovarno

žival, konja, na katerem tovorimo. Pa tisti, ki vodi in tovari s takšno živaljo, je tudi samar = tovarnik.

Sečnik pravimo gozdu, kjer je les za sečnjo, ime pa so dobili naši Sečniki po sečniku = koscu.

Kakšen posel je opravljal nekaj Sel, menda ni treba razkladati.

Lepo in značilno ime je Semprimožnik, ki samo vse pove o svojem postanku in njegovem nosilcu.

Sep bo menda naše pristno ime, ker pomeni sep omejek, trato, grivo med dvema vinogradoma.

Skoba pomeni spojko, s katero kaj spojimo, zvežemo; pa tudi kvako, klamfo (Klammer).

Škodljivci in bolezn na jagodičju

V Juniju se pokažejo včasih na jagodovih grmičih značilne izpremembe. Stebla odebelijo in zastanejo v rasti, prav tako listi. Grmiči zastavijo sicer obilo plodov, ki pa so večinoma izmalicirani, drobni in slabega ukusa. Listi se krivijo in sčasoma pordeče. To obolenje povzroča po dosedanjih ugotovitvah ličinka komaj 3 mm velikega hroščka, ki pa napravi, če se zelo razmnoži, prav občutno škodo. Napadene rastline je najboljšje izkopati in sežgati, grede pa potrositi z apnenim prahom in globoko prekopati.

V poletju se začno pogostokrat na posameznih jagodovih grmičih kriviti in zvijati listi, na spodnji strani pa se pojavijo belkasta prevleka. Oboleni listi pordeče in kmalu odpadejo. Bolezen, ki se imenuje jagodna plesen, okuži tudi plodove. Ne zreli ne dozore, zreli pa dobe belo prevleko in je videti kakor bi bili posuti z moko. Ako takol, kakor hitro se bolezen pojavi, poprašimo grmiče ob sončnem vremenu z žvepleno prahom ali poškoprimo dvakrat v presledku par tednov z žvepleno apneno brozgo (2 dkg brozga na 5 l vode), se nadaljno širjenje bolezn ustavi.

Dostikrat se pojavijo na listih sivo-bele lise, obrobljene z rdečkasto-rjavimi kolobarji. Včasih je teh lis toliko, da listje kmalu odpade. Posebno hitro se širi ta bolezen — pález v mokrih letih in pri preostih nasadih. Najpreprosteje in najboljše je, da takoj vse napadene liste obremo in sežgemo.

Gniloba na jagodah nam uniči v mokrih letih dober del pridelka. Povzročajo jo neka glivica, ki napade najprej plodove, ki se dotikajo tal. Obole predvsem zrele jagode. Napadeni plodovi se obdajo z neko sivo prevlakom, pod katero meso popolnoma segnije. Bolezni se najlažje ubranimo, če imamo dovolj redke nasade, prido zatiramo plevel in podložimo pod plodove lesno volno, ki zadržuje vlago, oira okuženje, pa tudi varje, da ob dežju ne onesažijo plodov prst.

V mokrih letih nam napravljajo sivo-rjavi polži (brez hišic) na zelenjadi, pa tudi na jagodah občutno škodo. Ob sončnih dnevih so ti škodljivci skriti v temnih in hladnih skrivališčih, ponoči grejo na pašo in puščajo za seboj slinasto sled. Ker se vaje polži iz jajčec vse leto, vico na vrto ob vsakem času polže različnih velikosti. Polži se slabo počutijo v suhi zemlji in v suhem vremenu. Ako trosimo sredstva, ki vsrkavajo vlago se branijo polži s tem, da izločajo veliko sline, kar jih zelo slabi in slednjič tudi umorijo. Taka sredstva so: pepel, neugašeno apno, pa tudi kajnit, ki jih potrosimo zgodaj zjutraj ob suhem vremenu. Potrosanje ponovimo, da ponovno izločanje žleznice polže bolj gotovo uniči.

Zrele jagode objedajo pogostokrat rdeče pikčaste stonoge, dober cm dolge, trdkožnate živalce. Zatiramo jih prav tako kakor polže, zlasti pa podložimo pod plodove lesno volno, da ne morejo tako lahko do njih.

Na dobro razvitih listih kosmulje opazimo rdeče pikice. To so pršice, ki srkajo sokove iz mladih listov. Včasih se ta škodljivka tako razmnoži, da listi zastanejo v rasti, plodovi pa predčasno odpadejo. Pršica odloži rdeča jajčeca v bližini popkov. Zalego uničimo če škropimo grmiče pozimi s 7-8% arborinom ali 12-15% žvepleno apneno brozgo.

Se bolj razširjena pa je rumena kosmulna ušica. Zaseda se v spodnje strani listov, ki se na zgornji strani zelo vzbočijo in pri rdečih sortah pordeče, pri črnih pa porumene. Najuspešnejše pokončujemo to ušico, ako poškoprimo napadene grmiče večkrat s tobačnim izvlečkom. (Na 100 l vode 1-1 1/2 l tobačnega izvlečka in prav toliko mazovega mila.)

na jagodičju

Kakor na sadnem drevju tako izsesava ribezova listna ušica liste in mlade vešičke na ribezu in jih ovira v rasti. Če se zelo razmnoži, se listi zvijejo, mladice pa okrne in posuše. Poleti zatiramo uši s tobačnim izvlečkom, pozimi pa zatiramo zimsko zalego z arborinom ali žvepleno apneno brozgo.

Včasih so listi na ribezu vsi razjedeni in razcefrani od majhne komaj 6 mm velike, svetlozelene travniške stenice. V juniju zapuste stenice ribezove grmiče in se preselijo na krompir, fižol, dalije, krizanteme itd. V avgustu se pojavi na ribezu drugi zarod, ki do septembra doraste in zaleže jajčeca na ribezove mladice. Zatiramo jih z večkratnim škropljenjem, kakor smo omenili pri pokončavanju ribezove ušice.

Letos je na kosmuljah in ribezu vse polno ličink grozdčičeve grizlice. Mlade so zelenkaste in imajo rumenkasto-rjave obročke spredaj in zadaj in črno glavo. Z razvojem se spremeni temeljna barva v plavo rjavo, dočim postanejo rumeni obročki oranžni, glava pa rjava ali temnozeleno. V teku leta se pojavita dva zaroda. Tobacični izvleček uniči tega škodljivca, moramo pa vsaj dvakrat škropiti. Pomaga tudi večkratno pršenje z apnenim prahom. Za silo je dober tudi lesni pepel.

Na listih in mladih vršičkih kosmulj opazimo pogostokrat moknato prevleko, ki se hitro širi in preide tudi na plodove. Listi odmrjejo in odpadejo, vršički se suše, plodovi okrne in tudi odpadejo. Od plesni napadene grme škropimo čim se bolezen pojavi z 2% žvepleno apneno brozgo. Pozimi pa te grme temeljito obrežemo in poškoprimo v 20% žvepleno apneno brozgo.

Ko začno kosmulje zoreti, opazimo včasih na listih in plodovih rumenkasto-rjave lise, ki so s prva gladke, pozneje nabreknejo. Kakor skoraj vse rje, potrebuje tudi ta še druge rastline, predvsem kisle močvirne trave, na katerih prežive glivice, ki rjo povzročajo, del svojega razvoja. Na kislis travah razvije rja dve generaciji trosov, tretja pa se zopet pojavi na kosmuljah. Škoda, ki jo povzročata ta glivica je včasih prav velika. Napadeni listi prezgodaj odpadejo, plodovi pa ne dozore. Rja napada posamezne plodove kljub vsej skrbi, ker prinese lahko veter trosi od daleč. Okužene liste in plodove pobereimo in sežgemo. Pred vsem pa se obvarujemo te bolezn, če osušimo močvirnate prostore na katerih rastejo kisle trave.

Druga vrsta rje se pojavlja na ribezu in kosmuljah tam, kjer rastejo v bližini vrbe in borovci. Glivice te rje prežive namreč del svojega razvoja na omenjenih rastlinah. Veter prenese trosi na ribez in kosmulje, kjer se pojavijo na listih drobne rjave bradavice. Močno napadene listi odpadejo, rastline pa zelo oslabe.

Kako leto odpadejo z ribezovih grmičev vsi listi, še preden dozri jagodičje. Jagode ostanejo drobne in kisle, ker se ni moglo razviti dovolj sladkorja. Prezgodnje odpadanje listov povzroči glivica ki se pojavi že spomladaj. Na listih se napravi drobnim bradavicam podobni mozolji, v katerih so letni trosi, ki širijo bolezen dalje. Oboleni listi porumene in prdeče in prezgodaj odpadejo. Ker prezimijo trosi v odpadnem listju, moramo to sproti pobirati in sežgati. Najboljše sredstvo, da zabranimo širjenje te bolezn, je 1% bakreno-apnena brozga, s katero škropimo grmiče prvič takoj po cvetenju, drugič na 8-10 dni po prvem škropljenju.

NAROČAJTE »DOBRO KNJIGO«

Tovariša Jožeta ni bilo pri mizi. Ozrl sem se po vasi in ga videl sedeti pri mladi, meščansko oblečeni deklici na klopi pred snažno pobeljeno hišico. To so opazili tudi drugi in skoraj jo je ubral za njim tudi Mike. Ko je šel vstal Marko, da napravi isto pot, se oglasi Viktor:

»Permejš, pripeljite jo sem, da bomo tudi mi deležni njene družbe.«

In res sta jo Jože in Marko pod pazduho pripeljala k mizi ter jo predstavila kot deklico iz Amerike. Čedna, bujno razvita, 16 do 17 let stara devojka Hilda nam je bila prav všeč. Oblečena je bila v mestno obleko in se je prav lepo in omikano vedla. Da smo takoj vedeli, da je videla kje drugod boljše čase. V okorni nemščini nam je pripovedovala svojo zgodbo.

Roditelja sta se bila pred dvajsetimi leti izselila v Ameriko, kjer se je tudi Hilda rodila in živevala. Oče je imel trgovino in si je prihranil nekaj denarja. Starši se je lotilo domotožje in ker se je v rojstni vasi slučajno nudi nakup manjšega posestva, sta kupila in se pred pol leta vrnila iz Amerike. Hilda pa je tukaj vsa nesrečna. Morala bi trdo delati na polju, pa ni tega vajena in tudi noče. Zato se vedno prepira s starši, ki sta zelo stroga z njo in je nikamor ne pustita. Njo veselje je mesto in bi vse storila, da pride v kako mesto.

»Permejš,« se oglasi Viktor, »temu se da pomagati. V Ljubljano privedite, vam bomo že preskrbeli kako službo ali kaj takega. Za tako fest punco se bo še lahko dobil mož, kaj, fantje?«

»Da, da, da!« so vsi vzhičeni pritrdjevali nši mladici. »Kar v Ljubljano privedite ali se pa kar z nami v avtomobilu odpeljite prostor imamo!«

Deklici so kar žarela lica, ko je to poslušala. »Ni izključeno, da se bom tako ravnala.« še komarjito je budo požrla.

Pokazala nam je svoji goli nožici, ki sta bili polni gnojnih mozoljev od kozarjev pikov.

In una nostra base aerea: piloti di caccia attendono l'ordine di partenza — V nelson Italjanskem letalskem oporišču: Piloti čakajo na povelje za odlet

Marcel Belé †

Kratko brzojavno sporočilo iz Zagreba je javilo v Ljubljano, da je v zdravilišču za bolne na pljučih v Brestovcu umrl po daljšem trpljenju g. Marcel Belé, tajnik francoskega konzulata v Zagrebu. Izgubili smo zelo nadarjenega rojaka.

G. Marcel Belé je bil sin uglednega ljubljanskega profesorja in se je rodil 1900 v Ljubljani. Ko je dovršil klasično gimnazijo, je šel na Dunaj študirat pravo, nato pa eksportno akademijo. Ko se je vrnil v domače mesto, je bil najprej uslužben pri Jadranski banki, potem pa prehodno tudi v upravi »Jutra«. Kmalu nato je bil sprejet v službo pri francoskem konzulatu v Zagrebu, kjer so spoznali njegovo nadarjenost in ga poslali na daljnje študije v Parizu. Dovoršil je višjo diplomatsko šolo, postal je francoski državljani in je nato bil polnih 15 let tajnik francoskega konzulata v Zagrebu. O njegovem talentu je pričalo že samo dejstvo, da je perfektno obvladal 9 jezikov. Imel je tri visoka francoska odlikovanja, med drugim je bil vitez častne legije. Zal je bolezen že več let izpovedalja njegovo zdravje in je že svojčas iskal pomoči na Golniku. Decela odpomoci pa si ni mogel in je zdaj pomoral v prezgodnji grob. V Zagrebu je zapustil vdovo go. Maro, v Ljubljani pa mater, brata in sestre. Ohranili bomo g. Marcelu Beletu lep spomin, ugledni družini pa izrekamo odkritosrčno sožalje.

Meščanska korporacija v Kostanjevici

V omejenem obsegu je tudi v vojnem času delavna meščanska korporacija v Kostanjevici, ki šteje 57 udeležencev s 77 deleži. Štirinajst udeležencev biva slišaj taven Kostanjevica. Načelnik je g. Lavoslav Bačar.

V minulem poslovnem letu se je načelstvo največ bavilo s sejmšiščem pri cerkvi Matere Božje na Siltovcah, kjer sta bila že dva prav dobro obiskana sejma in do koder sta domala že popravljena pešpot in kotlovozna pot. To sta glavni zvezi do sejmšišča in cerkve, ki je k popravil teh poti tudi znatno prispevala. Za regulacijo teh poti je pa prispeval tudi tukašnji rojak, še tehničnega oddelka pri Visokem komisariatu, ki je potem, ko si je stanje sam ogledal, napravil načrte in bil načelstvu z naveti na razpolago. Delo se bo nadaljevalo takoj, ko se bodo za to priklie mudile. Ko bo to delo končano, bo dobila cerkev, ki je potrebna popolne notranje preнове, s sejmšiščem vred zelo privlačno lice, zlasti, ko bodo tudi hiše okoli cerkve obnovljene. Za tekoče leto nima načelstvo stvarnih predlogov glede delovnega načrta in se bo, dokler traja vojna, omejilo na najnujnejša popravila pri mestnih napravah.

Nastopile so nekatere spremembe posesnega stanja zaradi izselitve nekaterih članov v Nemčijo, stri deleže bivšega trgovca Gatscha je prevzela »Emonac«. Seje so bile v preteklem letu tri, korespondenca je bila skržena, blagajniški promet pa je izkazal dohodkov 15.989 lir, izdatkov pa 12.530 lir. Proračun je bil prekorajen za 4058 lir in to zaradi večjih nepredvidnih investicij pri sejmšišču, ki so znašale 3215 lir, popravilo mestne tehtnice po 1536 lir, Korporacija je imela največ izdatkov pri izpopolnjevanju sejmšišča in dohodkov k njemu, ki znašajo 9674 lir. Veliko denarja je stala tudi sejmška hišica, ki pa jo bo po vojni z znatnim delom škarpe ob sejmšišču treba obnoviti. Proračun za tekoče leto navaja dohodkov 21.206 lir, v čemer je tudi saldo prejšnjega leta 3359 lir, izdatki pa 16.648 lir.

Priprave za nov stratosferni polet. Iz Buenos Airesa poročajo, da pripravljata znana letalca major Oliver in prof. Ulg nov polet v stratosfero. Dosednji poizkusi balončiki, ki sta jih imenovala raziskovalca s posebnimi merilnimi napravami spustila v zrak, so dosegli 40.000 metrov višine. V Ameriki s'edijo tem poizkusom z veliko pozornostjo.

Slovo Otmarja Friča

Velika udeležba pri pogrebu našega pokojnega tovariša g. Otmarja Friča na praznik popoldne je ganljivo pričala, kako radi so Ljubljanci imeli pokojnika in kako toplo so občevali njegovo nesrečo.

no usodo. Kljub pripeki in soparici so prišli ljudje iz vse Ljubljane in iz vseh stanov, na krsto je bilo položenih 8 krasnih vencev, razen tega pa so nekateri prinesli cvetja s svojih gredic. Ko je bila krsta prenešana iz kapelice sv. Jožeta pred molinico, sta dva duhovna trnovske župnije opravila zadušne molitve. Nato pa so trnovski pevci lepo ubrano zapeli žalostinko »Človek gledj dognanje svoje«. Razvil je ze zelo dolg žalni sprevod. Za svojci so stopali predstavniki stanovskega združenja in mnogi pokojnikov tovariši, nadalje je bilo v sprevodu mnogo sportnih prijateljev, zastopnikov grafike in zlasti mnogo gospaj in gospodičen. V cerkvi pri Sv. Križu so trnovski pevci zapeli žalostinko »Uslišj nas, Gospode«. Potem mo spremili pokojnega tovariša k družinskemu grobu na novem pokopališču. Slovo je bilo tiho, tožno razpoloženje je poglabilo priščno ubrano žalostinko »Vigred se povrne«. Poleg prsti je padlo na krsto tudi mnogo nageljčkov.

Dekle iz Amerike

(Lovski spomini)

Šest se nas je peljalo v dveh avtomobilih v neko kočevsko vas na lov. Viktor in jaz sva bila starejša letnika, ostali štirje pa fantje in pol; čedni, polni življenja in prešerni ko mladi hudirji.

Majhna, a čista vaška gostilna nas je sprejela v zavetje; skoraj je zabučalo po nji kakor roj starih čmrljev. Kar precej je imel Jože orglice v ustih, prijel staro krčmarico in se zavrtel z njo po raskavem podu. Marko je navil star nadušljiv gramofon in po mirni vasi je zadonelo veselje in živahnost iz krčme, da so ljudje prihajali iz hiš gledat, kakšna očet je na delovni dan v tej od Boga pozabljeni vasi, ki nima ne cerkve ne kapelice. Sicer je bila večina vaščanov zunan na travnikih, kjer so spravljali seno, in poljih, zato je bilo pa več otrok in starcev, ki so odprti ust od daleč gledali norčave škrice, a blizu se niso upali.

Pograbili smo večjo mizo in stole ter zanesli v senco pred hišo, od koder smo imeli razgled po vsej vasi. Vsak je prinesel obilo dobrot s seboj, krčmar je dal dobro vino in ni čudo, da smo se po daljši vožnji po prasnih cestah dobira krepečali in krepili, pridno zalivali in slednjič razigrano zapeli, najprej našo lovsko:

»Na noge tovarši, na lov, na lov, že lajajo psički hov. hov! Razlega naš lovski se rog po hr'bih, dolinah okrog...«

In zemlja kočevska se ni podrla, ko je prvič v tej vasi zadonela naša pesem v tem kraju. Naš ožji rojak v vasi je bil krčmar, ki se je tam nekje od Banjaloke prženil na to domačijo, žena pa ni znala slovensko.

In ko smo se mi zabavali in prepevali, je krčmarica no vrta livila piščance, da nam jih pripravila za večerjo. Vtem je prišel »ovski čuvaj in naravnih smo mu prostor pri mizi, da se dogovorimo z njim za jutrišnji lov.«

Sli smo precej daleč, preden se je lovec ustavil pred drevsom, na katerem je bila med močnimi vejami zgrajena prižnica odnosa visoka preža. Nanjo je najprej splezal Viktor. Nato smo šli naprej in vsakemu je lovec dodelil visoko prežo. Bil sem predzadnji in že se je močno svitalo, ko sem po lestvi splezal na prežo.

Bil sem z njo zadovoljen, ker sem prav udobno sedel in imel lep razgled na tri strani: na dve poseki in na gmajno. Jutrnja pesem gozdnih ptičev se je ljubko razlegala po gozdu in prijetno donela na moja ušesa. Oči sem pa tem pazljivo obračal okrog in prtakoval, kje se bo pokazala kaka rdeča lisa zaželeni smjak.

Vtem sem opazil na drevesu svojega soseda na levi. Z daljnogledom sem prav dobro razločil podjetnega Jožeta, ki je negibno sedel v ozki prižnici. Puško je imel obesoeno na žeblju poleg sebe.

Razen tičjega petja ni ničesar motilo gozdne tišine. Oprezal sem na vse strani po divjačini, a razen zajčka, ki se je s paše na njivah vračal v gozd, ni bilo ničesar videti. Pač! Ko se po daljšem času spet obrne moj pogled k sosedu, opazim onstran njegove preže divjad — z daljnogledom ugotovim lepega srnjaka z visokim rogovjem. Srnjak se je počasi pomikal proti Jožetovi preži in med potom obral zelišča. Po moji sodbi je bil kakih trideset korakov oddaljen od preže. Vsak trenutek — oprežajoč srnjaka — sem pričakoval da bo počilo z drevesa, pa nič.

Dvigнем daljnogled na prežo: Jože sedi negibno z glavo na prs. Še puške ni snel z žeblja. Gotovo ga ne vidi ali pa morda spi, si mislim. Srnjak se je že kakih deset korakov pripisal do preže ko vendar vidim, da se Jože giblje. Pogledam natančneje: njegov gorji trup liha naprej in nazaj, vleče ga pa čim dalje naprej in naenkrat se zvali k odprtini, kjer je bila prstionjena lestva. Jože že drči po lestvi in štrbunko na tla. Srnjak bliskovito

Kronika

CENJENE NAROČNIKE OPOZARJAMO na položnice, ki smo jih priložili vsem naročnikom, ki prejemanje listov po pošti. Prosimo jih, da nam nakažejo naročnino za julij po možnosti takoj prve dni v mesecu. Oni naročniki, ki so z naročnino na zaostanek, naj poravnajo istosčasno tudi ves zaostanek, sicer bomo primorani, čeprav neradi, pošiljanje lista ustaviti.

UPRAVA »JUTRA«

Nov poveljnik fašistov v Trestu. Dosedanji Zvezni tajnik fašistične stranke v Triestu Spangaro je izročil svoje službene posle novemu Zveznemu tajniku Mariu Masoli v navzočnosti prefekta Tamburinja.

Prefekt Bellini v Idrju. Novi prefekt Gorzijske pokrajine Eksc. Bellini je te dni obiskal razne kraje svojega področja, med drugim tudi Idrjo. Obiskal je mestno hišo, kjer se mu je predstavil župan s svojimi sodavci. Z magistrata je odšel v bolnišnico, kjer si je ogledal razne naprave.

Smrt novinarja na balkanskem bojišču. Na balkanskem bojišču je padel italijanski novinar Manlio Greco, glavni urednik dnevnika »La Scure« iz Piacenze. Kot legionar se je udeležil španske državljanske vojne ter je bil v bitki pri Guadaluju ranjen. Greco zapuša vdovo in dva otroka.

Smrt mlanskega prelata. V Milanu je umrl v 53. letu starosti prelat mons. Pietro Dell'Aqua. Bil je nekaj časa rektor vaticanske kolegije, član latinske akademije v Parizu, vitez italijarske kraljevine, svetovne vojne se je udeležil kot vojaški kaplan. Bil je tudi član fašistične stranke.

Umri je Enzo Fusco. Na polikliniki v Rimu je sklenil svoje življenje znani operni pevec Enzo Fusco, znan po svojih velikih odskih uspehih v Italiji in izven njenih meja. V zadnjih letih je pokojnik poseben mnogo nastopal v italijanskih radijskih oddajah.

Natečaj za sanitetne oficirje. Vojni minister v Rimu je izdal razpis za izpizpizovanje 367 mest sanitetnih častnikov v italijanski vojski. Sprejetih bo 305 zdravnikov, 30 lekarnarjev in 32 živnozdravnikov. Sprejeti zdravniki bodo dobili čin poročnika.

5 milijonov kmetijskih poljedelcev. V Rimu se je sestel izvršni odbor konfederacije agrarnih delavcev, ki je obravnaval strokovne zadeve. Predsednik ustanove n.r. sv. Bignardi je ob tej priliki sporočil, da znaša število članstva, ki je vpisano v federaciji kmetijskih delavcev, 5 milijonov.

Smrt Nobelovega nagrajenca. Preko Lizbone prihaja iz Washingtona vest, da je umrl v starosti 75 let dr. Karel Landsteiner, znani patolog, ki je bil leta 1930. podeljen z Nobelovo nagrado. Prof. Landsteiner veča za odkritelja skupin človeške krvi.

Dodatne živilske nakaznice za dijake, ki pomagajo pri poljskih delih. Iz Rima poročajo, da so pristojne oblasti odredile posebne dodatke živil za vseučilišnike, ki pomagajo pri poljskih in industrijskih delih. Dijaki prejmejo dnevno 100 gramov kruha več poleg večje količine riža in maščob.

Nov list v Rimu. V Rimu je izšla te dni prva številka lista »Italia« pod glavnim uredništvom Giorgia Cabeli. Italijanski listi, ki beležijo to vest, pripominjajo, da prav za prav ni mogoče govoriti o novem dnevniku, marveč o izpizpizovni listi, ki izhaja že 84. leto ter je v resnici nadaljevanje »Italia«, ki jo je leta 1859. osnoval grof Casovur.

Smrt stoletnika. V okolici Forlija je umrl kmetovalec Luigi Giottoli, ki se je rodil 8. aprila 1842. Vse življenje je prebil na domači grudi in je delal do pred nekaj leti, ko so ga začele obhajati starostne tegobe ter mu je opešal vid in tudi sluh.

Stoletnik iz Padove. Prefekt in zvezni tajnik palovske pokrajine sta te dni v Cittadelli obiskala 100letnika Longina Cacheria, po poklicu mizarja, ki se je narodil 31. decembra 1842. Mož je navzile svojim 100. letom pri dobrem zdravju ter ima sedem živih sinov in 71 vnukov in pravnukov. Ko je lani decembra Cacherio obhajal 100letnico rojstva, mu je celo okrožje priložilo domače slavje.

Koza povzročila smrtno nesrečo. V Montenovu pri Forliju je neka koza porila 5letno Giovanno Gasperini s takšno silo, da je otrok zaradi dobljenih poškodb obledel mrtev na tleh.

skoči in izgine v gošči, od koder se čuje njegove jezne bav, bav, bav, bav!

Komaj sem zdržal krič v strahu, da se Jožetu ni kaj hudega prigodilo. Pa ga že vidim, kako se začne gibati, nato sede in si z rokami mane oči. Vstane in se ozre na drevo. Trenutek premišljanja, nato zamahne z roko in se lepo zlekne v travo pod prežo in — ne rečem preveč — gotovo je pri priči spet zaspal.

Zaman je bilo še nadalje ždeti na preži. ko je prepedeni in oplašeni smjak zvo žlahoto opozrcil, naj se varuje. Zato sem pospravil svoje reči in zlezal dol.

Prijatelj Jože se ni zbudil, ko sem ga, prišedi do njega, poklical. Smrčal je ko parna žaga, znak, da se ni prav nič potolkel, ko je padel nad 5 m globoko. Splezal sem po njegovo puško in potem sedel poleg zaspance. Kmalu se je prizibal na kratkih nogah prijatelj Janez, ki sem mu povedal svo zgodbo.

»Smrjaka je škoda, ko ga je mrha tako grdo zapacal, Jožeta pa bi prav nič ne bilo. O ljubi Bog, saj pravim, otroci in pijanci imajo vedno svojega angela varuha.« Nato je s plosko roko prav močno udaril Jožeta po najboljšem mesnatem delu telesa, da je ta kar odskočil s tal.

»O, saj sem vedel: debelešček je tu! Veš, Janez, če bi ti padel s te prižnice, bi te si tudi nič ne zgodilo, kakor žoga bi odskočil nazaj na drevo.«

»Smrjaka bi imeli, šoba strupena.« je zakričal Janez, »to bi bil edini plen, ker se ni niti en strel slisal in so najbrž tudi ostali tvoji bratci spali.«

Res je bilo tako. Počakali smo še Miketa, ki je bil zadnji, in potem pobrali ostale. Ko smo prišli do prvega, je Viktor silno čemerno sedel na drevesnem panju.

»No, Viktor,« ga je nagovoril Janez, »menda si z Jožetom lahko roke podasta. Kaj ti pa manjka?«

»Nogo sem si zvil, se mi zdi,« žalostno odgovori Viktor.

Kosilni stroj ji je odrezal noge. V San Pietru pri Bologni se je primerila na njivi posestnika Mezzettija huda nesreča. V žitu se je igrala Mezzettijeva hčerka Romana, stara tri leta. Kosilni stroj jo je zajel ter ji odrezal obe nogi. Dekletce so p.p.p.p.p. v bolnišnico, kjer se nahaja v obupnem stanju.

Smrt zaradi pasjega ugriza. V Foggiji je 60letno staro Rossario Imbruno pred dobrim mesecem dni ugriznil pes. V začetku rana ni kazala, da bi bila nevarna, pozneje pa se je stanje poslabšalo ter so morali Imbruno odpeljati v bolnišnico, kjer je umrla v strašnih bolečinah.

Strela je ubila pet krav. V Bielli je razsajala te dni huda nevihta. Naključje je hotelo, da je med nevihto strela udarila v hlev kmeta Clerica ter mu ubila pet krav. Ze lani je imenovani posestnik na podoben način izgubil dvoje goved, ko je tresčilo v njegovo stajo.

Tatvina dragocenega prstana. Lastnik neke zlatarske delavnice v Milanu je imel v popravilu dragocen prstan v platini z briljantom, vreden 400.000 lir. Za kratek čas se je odstranil iz svoje delavnice in prstan pustil na mizi. Ko se je vrnil na delo, prstana ni bilo več na mestu. Lastnik draguljarne je prijavil tatvino policiji, ki išče tatu.

180 kg težak jastog. V Sargatonici di Bodeno pri Ferrari je ribič Giovanni Casini ujel nenavadno velikega jastoga, ki je tehtal 180 kg.

Goldonijeva proslava v Rumuniji. V navzočnosti predstavnikov italijanskih in rumunskih oblasti so imeli te dni v Craiovi Goldonijevu proslavo. Na sporedu je bila komedija »Pri lepi kremlarici«, pred gledališko predstavo pa je bilo preelavanje o Goldonijevi dramski umetnosti. Uspeh komedije je bil zelo velik.

IZ LJUBLJANE

Nova grobova. V Zgornji šiški je preminila ga. Marija Gostinčarjeva, zapuša sina Franceta. Pokojna leži na mrtvaškem odru na svojem domu na Petruševi poti 12, pogreb pa bo v četrtek iz kapele sv. Marije na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

Orehovci je po kratki bolezni v starosti 77 let umrl trgovec in gostilničar g. Jože Novak. Zapuša ženo in otroke. K večjemu počitku so rajnkega spremil na praznik iz doma žalosti na pokopališče v Orehovci. — Pokojnima naj bo ohranjen blag spomin, zaščujočim svojem pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Diploma. Na filozofski fakulteti je bila diplomirana gđ. V. da Zupaničeva. — Čestitamo!

Diplomirani so bili na juridični fakulteti gđ. Lavrič Marija in gg. Lavričič Drago, Lenšček Branko in Rupel Slavko.

Poroka. Na praznik v Petra in Pavla sta se poročila v Zagrebu g. dr. med. Vladimir Duvančič in zaščitna sestra gđ. Rada Kochova. — Bilo srečno!

Po sončnem prazniku zopet dežuje. Komaj smo se oddahnili po sobotnem neurju, po katerem smo imeli dva lepa praznika. Zlasti na god sv. Petra in Pavla smo lahko bili z vremenom na moč zadovoljni. Po krasnem jutru, v katerem smo zabeležili 10,6° C, je nastopil zelo vroč dan. Po sobno popoldne je bila pripeka, ki je prgnala živo srebro do 24,6° C. Marsikod so ljudje izkoristili praznik za spravilo sena in za druga nujna dela. Kjer pa imajo sv. Petra in Pavla v oltarju, so kajpada popraznovali. Tako so tudi pripadniki največje ljubljanske župnije po stari navadi, seveda pa v skromnejšem obsegu kakor druga leta, vrgli v lonce in ponve nekaj priboljškov, saj so zlasti popoldne imeli precej obiskov. Že popoldne pa so se spet zbirali oblaki in čez noč smo spet dobili dež. Večrajšnja jutranja temperatura je bila 12,1° C, barometer pa se drži na 765.

Šestdesetletnica cerkve Sv. Jozefa. Danes mine 60 let, ko je bila posvečena cerkev Sv. Jozefa v Ljubljani. Načrt za cerkev je napravil arhitekt Adolf Wagner, ki ga je škof dr. Pogačar takoj odobril, mestni magistrat pa je dal stavbno dovoljenje. Po novem letu 1881 je prišlo do sklepa, da se sezuda v Ljubljani cerkev za misijonarje sv. Vincencija Pavleskega, ki so prišli v Ljubljano 1. septembra 1879. Dne 14. maja je škof dr. Pogačar blagoslovil temeljni kamen in že naslednje leto je bila stavba dokončana do pričetka

»Ali si z drevesa padel kakor jaz?« ga vpraša Jože.

»Tebi je to že podobno,« razdraženo odgovori Viktor, »jaz sem si pa na tleh pobalil nogo.«

»Vprašanje je nerešeno, pr.č. ni nobene.« se modro oglasi Janez. »Zdaj pa pojdivo!«

Odšli smo proti vasi. Viktor je trpel silne bolečine, to smo videli, vendar je junaško konikal z nami; toda čedalje bolj je zaostajal. Skočil sem s poti in urezal v grmu krepko palico, da se je olajšam; vresel sem mu tudi puško, da ga olajšam; vresel je pešal in bi se ustavil, da mi nisem ponudil rame, narkar se je na eni strani opiral nanjo, na drugi pa na palico.

Tako sva se vseeno prav počasi privlekla do gostilne. Tovariši so že pozajtrkovali in bili pripravljani za odhod. Popila sva kavo in potem je Viktor odkrival k svojemu avtomobilu in sedel za krmilo.

»Pusti mene, da sofram, saj ne moreš s pohabljenno nogo,« je vpil Jože.

»Per meš, da bom, če me še tako boli noga.« je odgovoril Viktor in dal avtomobilu »paroc.«

Pred odhodom smo od krmčarja zvedeli, da je ponoči izginila zdoma deklica iz Amerike. Pobrala je nekaj obleke in denarja ter je morala pozno zvečer oditi, ker njena postelja niti poležana ni bila. Oče jo je povsod iskal in klet tudi našo družbo, ker so mu povedali, da je bila snoči med nami.

»Zdaj pa imate hudiča,« je robantil Janez. »med potom vas bo vse ustavilo.«

Odrzeli smo v vse drugačnem razpoloženju, kakor smo bili prišli. Zaspani obrzi, in pohabljenec, brez lovskega plena, poleg tega pa še zavest, da smo mi krivi, da je mladoletna deklica skrivaj ponoči zapustila starše in dom — vse to je najslabše vplivalo na nas.

Hitro smo predehali 20 km do Kočevja in se ustavili v hotelu pri Gustelju.

Deklice iz Amerike med potom nisem videl. Pač je hotelir Gustelj takoj prišel o nji govoriti.

Nakazovanje usnja v juliju

Pokrajinski svet korporacij v Ljubljani bo nakazoval usnje čevljarjem na deželi od 15. julija dalje do konca meseca, čevljarjem v Ljubljani pa od 10. do vstevši 20. julija t. l. Izven stavljenih terminov morejo dobiti usnje oni čevljarji, ki zaposlujejo preko 3 pomočnike. Vsak čevljar mora prineseti s seboj:

a) Izkaz o porabljenem usnju. Na izkazu mora čevljar potrditi, da je porabil vse nakazano usnje. Izkazi morajo biti točno izpolnjeni. Onim, ki bi predložili pomanjkljive ali netočne izkaze se usnje ne bo nakazalo.

b) Zadnji plačilni nalog zavoda za socialno zavarovanje. Tega dokazila kakšna druga potrdila ne morejo nadomestiti.

c) Čevljarji izven Ljubljane morajo predložiti potrdilo pristojne karabinerske postaje, da je kraj njihovega obratovanja pod stalno kontrolo italijanske vojske. To potrdilo ne sme biti starejše nego 14 dni.

Nakazano usnje se mora porabiti v prvi vrsti za popravila. Čevljarjem, ki bi popravila zavrčali, bi Pokrajinski svet začasno ali trajno ustavil nakazovanje usnja.

obokov. Spomladi l. t. 83. so cerkev obokali, dogotovili pročelje in postavili tudi stolpč vrh njega. Zadnježa unija se prenašal iz deželne bolnišnice na tedanji Dunajski cesti v novo svetlišče kip Svca Jezusovega. Naslednji dan pa je škof dr. Pogačar cerkev slovesno posvetil.

Osebnostne izkaznice za osebe, ki v mestni občini ljubljanski stalno stanujejo onkraj blokovne erte ter ne morejo vložiti prošnje za zamenjavo osebne izkaznice neposredno na določenih postojavnica, bodo proti koncu julija sprejemali prčne posebne poslovalnice onkraj blokovne erte. Kraj in čas bo objavljen o pravem času.

Tečaj glasbene zgodovine. O počitnicah v juliju in avgustu se bo vršil v Glasbeni Matici v Vegovi ulici korepetitorij: Pregled glasbene zgodovine, pod vodstvom dr. R. Hrovatina. K udeležbi vabljeni vsi sloji. Dogovor glede urnika in ostalega bo v nedeljo, dne 4. julija, v sobi št. 16, ob 10. dopoldne. Prijave sprejema p.s.n.a. Glasbene Maticice.

Pouk modernih jezikov. — Novi (Turški) trg 5. Instrukcije. Italijanski, nemščine itd. se lahko hitro in praktično naučite v naših 3mesesnih počitniških tečajih. Zdržen pouk slovnice in konverzacije. Primerno za dijake in ostale, ki hočejo pametno izkoristiti čas počitnic. Dopoldanske, popoldanske in večerne ure po izbiri. Začetek 7. julija. Honorar nizek. Prijave dnevno od 8. do 12. in od 14 do 16. ure. Novi (Turški) trg 5. Instrukcije.

Dijaki naše srednjih strokovnih in meščanskih šol imajo ugodno priliko, da se med počitnicami dobro naučijo strojepisja ali stenografije, ki sta najvažnejša praktična predmeta, vsakomur koristna. Novi tečaj prične v ponedeljek dne 5. julija. — Informacije in prijave dnevno: Trgovsko učilišče »Christofov ueni zavod«, Domobranska 15.

Bogato se vam povrne izdatke, ako si nabavite Silevo knjigovodstvo. Knjiga je primerna za obiskovalce tečajev, zlasti pa za samouke. Mladina naj ne zamudi prilike da se nauči knjigovodstva, ki ga danes zahteva sleherni poklic. Knjigo dobite v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani, Selenburgova ulica 3.

Važno za vsakega sedaj in v bodoče je znanje stenografije in strojepisja. Novi poletni tečaj se prične v ponedeljek dne 5. julija. — Pouk je dopoldne, popoldne ali zvečer po želji obiskovalcev. — Zahtevajte prospekt. Informacije in prijave dnevno: Trgovsko učilišče »Christofov ueni zavod«, Domobranska 15.

Step-ples znat je želja marsikoga. Ako se ga želite naučiti, se pripravite k pouku. Poučuje gđ. Drago Pogačar, solist opernega baleta. Prijave: Mestni trg 13

Počitniški tečaj za tuje jezike v središču mesta pri Trgovskem učnem zavodu, Kongresni trg 2, prične dne 7. julija. Cas pouka po želji v začetkih in naprednejših oddelkih. Najuspešnejša učna metoda. Istočasno otvarjamo nove tečaje knjigovodstva in stenografije za začetnike in sposobnejše. Informacije in vpisovanje dnevno do 19. ure.

Sprejemni izpit za prvi razred gimnazije. Dne 7. julija začne priprava za sprejemni izpit v I. razred gimnazije za one, ki bodo izpit položali jeseni. Temeljita raz-

»Hilda vam vsem po meni izroča pozdrave. Prišla je že zgodaj peš po bližnjici čez Stojno in se odpravila z jutrnim vlakom v Ljubljano. Rekla mi je, da ji boste v Ljubljani preskrbeli dobro službo. Poiščite jo v hotelu kamor Kočevarji zahajajo.«

»Gustelj je hudobno pomežnil s porednimi očmi kakor je on znal. Tisti, ki so deklici najbolj prigoravali in silili v njo, so bili zdaj kar brez besed. Še golaž jim ni teknil. Samo Janez je brundal v okrogli dve bradi: »Prav prav, kdo bo pa to juho izpil!«

V Ljubljani smo dospeli okrog polnočva. Kakšne bolečine je prijatelj Viktor moral pretrpeti med vožnjo ko je ves čas sam sočiral vem le jaz ker se ga gledal sedet poleg njega. Res se je junaško držal. Doma je šel takoj v posteljo in se štirinajst dni n ganil iz nje.

Deklice iz Amerike pa nisem več videl. O nadaljnji njeni usodi mi je pozneje pravil moj zahtnik hotelir, kamor se je v Ljubljani zaletka. Ta je — sam lovec — vedel za naš lovski pohod in ko mu je deklica povedala srečanje z nami, je takoj telefonično poklical mlajše udeležence naj pridejo v hotel, kjer jih nekaj čaka. Nit ni povedal, kdo, a vendar se vsak izgovoril, da ne utegne da ima opravila in tako. Drugo jutro je poklical še Janeza in ta mu je rekel naj deklico pošlje k Viktorju ker bo ta gotovo doma; povedal mu je tudi naslov njegovega stanovanja. Deklica je res šla k Viktorju. Kaj sta se zgovorila z ubožcem, ki je stokal v postelji od bolečin, ne vem. Vrnila se je pa v hotel vsa obupana in tožila hotelierju, da ljubljanski gospodje ne drže besede, ko so vendar bili doma z njo tako prijazni in — sladki.

Kreči je prišel popoldne njen oče ki jo je najprej pošteno birmal, čim jo je zagledal, in jo potem odpeljal nazaj na Kočevsko. Gotovo je bil ta doživljaj za deklico iz Amerike izdaten opomin, naj ne vrčuje slepo ljubljanskim gadom, ki so vseh muh polni.

Dr. R. M.

laga učne tvarine po novih predpisih, po naviljanje, izpraševanje in strogo nadzorstvo. Poučujejo te profesorji-strokovnjaki. Pouk bo trajal do prčetka izpitov. Prijave se sprejemajo vsak dan dopoldne od 9—12, popoldne od 4—6. Specialne strokovne instrukcije za gimnazije in meščanske šole, Kongresni trg 2.

Nesreča. S češnje je pala in si zlomila levico 56letna posestnica Tereziya Zapaveža iz Zagradca. 5letni sin urednika Marjan Zorman iz Ljubljane je pri igri padel in si zlomil levo nogo. Z isto poškodbo so pripeljali v ljubljansko bolnišnico 5letno hčerko posestnika Cvetu Semetovo iz Začne. 49letnemu delavcu Petru Volkinu iz Ljubljane je padel tram na levo nogo in mu jo zlomil. Z voza je padel in si zlomil desno nogo 52letni zasebnik Andrej Novak iz Ljubljane. 20letni sin posestnika Jože Globokar iz Zagradca je pri obriranju češnje padel z drevesa in se potolkel po glavi. S stola je pal in si zlomil levo nogo 65letni upokojeni železničar Franc Mavec iz Ljubljane. Ponesrečenci se zdravijo na kirurškem oddelku ljubljanske splošne bolnišnice.

Z Gorenjskega

Poročnik Primožič je prišel na Gorenjsko. Pretekli petek popoldne se je z berlinskim brzovlakom pripeljal v Celovec poročnik Hugo Primožič, ki je odlikovan s hrastovim listom k viteškemu križu reda železnega križa. Prispel je s svojo soprogo. V palači državnega namestništva v Celovcu ga je slovesno sprejel nadomestni pokrajinski vodja Thimel. V nedeljo je odlikovanca vodil po Gorenjskem radovljiški vodja dr. Hochstetner. V Trzinu, od koder izvira Primožičeva rodovina, je bil posebno slovesen sprejem. Zdej potuje Primožič po vseh treh gorenjskih okrajih, kjer pripoveduje o svojih doživljajih na fronti. Visoko odlikovanje hrastovega lista je poročnik Primožič prejel prvi izmed navadnega moštva, ko je sestrelil šestdeseti oklopnik. Nato je bil tudi povišan v častnika.

Spodnje Štajersko

Revija štajerskih narodnih noš je bila pripravljena v Celju v okviru poletnih mladinskih tekem. Razstava je bila v Nemškem domu in je bil njen namen, da odstrani neokusnosti ki jih je po prvi svetovni vojni uvedla židovska moda. Vsem, ki so si ogledali razstavo, so bili tudi dani krojni vzorci, da bi se na Spodnjem Štajerskem čim bolj razširila preprosta in snažna ljudska nošnja.

Na Sladki gori je bil uveden novi krajevni skupinski vodja Jožef Kröll, ker se je dosednji vodja Mayerhofer moral posloviti. K zborovanju je prišel okrožni vodja Nemetz iz Ljutomer.

V Gornji Radgoni je bil 25. t. m. sklican velik zbor, na katerem je okrožni vodja Nemetz govoril o zgodovinskem razvoju na Spodnjem Štajerskem in je dal nova navodila za politično delo.

Novi grobovi. V Mariboru so umrli 51letni slaščičar Hans Pelikan, čigar truplo so prepeljali k upepelitvi v Gradec, dalje 83letna Ivana Gola iz Selnice ob Dravi, 70letna posestnica Roza Rebernakova s Pragerskega in delavčeva hčerka Marija Rajhova iz Sv. Marjete ob Pecnici, v Celju je umrla ga. Dora Kunstekova-Trstenjakova v 67. letu, v šmarju pri Jelšah pa 69letna upokojenka ga. Marija Enzi, rojena Askerčeva.

Iz življenja. Zlato poroko sta v soboto praznovala v št. Lenartu pri Brezicah upokojeni nadučitelj Jožef in Marija Perz. — 70letnico je praznovala v nedeljo v Mariboru ga. Marija Strajnskova, vdova finančnega urednika. — V Mariboru je umrla 84letna zasebnica Otilija Strajnerjeva, rojena Grečeva. — Na Teharju sta se poročila Franc Podvornik in Tereziya Pukmajstrov.

V Sredisku se melj 16. t. m. v okviru Helmatbunda pester večer, pri katerem je igral mešani domači orkester, nastopil pa je tudi poseben kvartet. Dalje so igrali nekateri harmonikarji in prirejane so bile razne varietetske točke. Domače pevsko društvo je prepevalo štajerske pesmi.

Simfonični koncerti v Ptujju. Danes priredi prosvetni urad v Ptujju v arhadni dvorani okrožnega načelstva dva koncerta, pri katerih nastopi 80 glasbenikov, članov mariborskega gledališkega orkestra ter kulturnega orkestra. Prvi koncert bo popoldne za šole, drugi pa zvečer za meščane. Na sporedu so Mozart, Weber, Brandt-Buys in Liszt. Dirigiral bosta operni kapelnik Richard Diehl in glasbeni ravnatelj Hermann Frisch iz Maribora.

Pred deželnim sodiščem v Gradcu se je moral zagovarjati dninar Jurij Veberšek, doma iz Libov pri Celju, ki se je neko nedeljo v februarju letos preveč napil sardjevca in se sprekel s še bolj nasekanim Francem Zwickertom. V spopadu je Veberšek udaril Zwickerta s mučko po glavi in mu prebil lobanjo. Vnela se je še možganska mrena in Zwickert je umrl. Veberšek je bil zdaj ob upoštevanju izrednih okoliščin okolščin obsojen na dve leti ječe.

Smrtne žrtve nesreč. V delavnici državne železnice v Mariboru je po nesrečnem naključju umrl pekar Valentin Šterban. Bil je iz Nove vasi pri Mariboru. V Zagorju ob Savi je zahtevala nesreča tri smrtne žrtve in sicer so se ponesrečili delavci Srečo Vozelj, Jože Oražem in Ivan Kunat, ki so bili uslužbeni pri gradbeni tvrdki Frölich & Klüpfel.

Nesreča. 5letni Franc Eorošec iz Celja je obležal pod tovornik: avtom s hudimi poškodbami na glavi in nogah. V škofiji vasi se je pri padcu polomila 64letna Antonija Juršetova, 26letni Stanko Kašuba iz Luč se je pri napravljanju drv vsekav v levo nogo. Voznik Franc Dežman je pri vožnji pohištva iz Luč na Ljubno padel z voza in obležal z zlomljeno nogo. S kolegom so se ponesrečili 15letna Marija Zebčeva iz Studencev, 8letna trgovčeva hčerka Silva Fezdikova in 42letni Anton Sprajc iz Studencev je padel ob nasipu in se zlasti hudo poškodoval na desni nogi. Nogo si je zlomil 5letni Marjan Dolinšek iz mariborske okolice.

Iz Hrvatske

Nov hrvatski poslanik v Budimpešti. Novo imenovani hrvatski poslanik pri madžarski vladi, bivši minister dr. Košak, je prišel v Budimpešto, da pripravi vse potrebno za svojo službo.

Prisega novih orožnikov. Pretekli teden je bila v okolici Zagreba svečana prisega

orožniških pripravnikov, ki so zdaj na vojaški izobrazbi. Slovesnosti so prisostvovali številni odličniki. Zvečer je nove orožniške pripravnike obiskal tudi Poglavnik.

Hrvatska na mednarodnem radijskem kongresu. Na zasedanju mednarodne zveze radijske službe, ki je trajalo od 21. do 28. t. m. v Lausanneu v Švici, je odpohtoval tudi ravnatelj hrvatske radijske službe Radovan Latković. Hrvatska je bila lani sprejeta za člana te zveze in je ravnatelj Latković član posvetovalnega odbora.

Predavanje o Giottu v Zagrebu. V prostorih zagrebškega kinematografa »Evropes« je priredil Zavod za italijansko kulturo predavanje o Giottu. Govoril je profesor Luigi Scarpa o Giottovih freskah v Assisiju.

Tiso na razstavi hrvatske umetnosti. Slovaški državni predsednik dr. Tiso je v spremstvu poslanika Lorkoviča obiskal razstavo hrvatske umetnosti v Bratislavi.

Nagrajeni železničarji. Opokomočeni nemški general na Hrvatskem Gljase von Horstenau je spet izročil trem hrvatskim železničarjem nagrade po 6000 krun, ker so odstranili mine na železniškem tiru.

V Zagrebu je bilo letos birmanih 4887 otrok. Iz

Nadprodukcija visokošolcev v Italiji

Univerze niso samo merila za duhovni razvoj dobe, v njih se zrcili tudi socialna problematika sodobnega časa, številke, ki navajajo, koliko študentov ima ta ali oni zavod, ta ali ona fakulteta, niso brez socialne podlage. Prevladuje pa je treba pri takšnih pojavi paziti, če se omejujejo na pismazne univerze ali če imajo splošen pomen. Če gre za posamezne visoke šole, na katerih na primer predavajo znameniti raziskovalci, si stvar po'asimmo lahko znotranjo privlačnostjo, ki ima bolj časovno sodoben kakor socialni pomen. Toda povečanje števila univerzitetnih študentov se ne omejuje na posamezne univerze in na posamične države, v zadnjih desetletjih je postal to v Evropi splošen pojav. Kaj je vzrok, da imajo evropske univerze večji dotok dijaštva kakor prejšnje čase? Ni dvoma, da gre za službo za ta pojav tudi kompliciranimi poklicnim tipom v industriji, trgovini in državni upravi. Prav to je menda tudi vzrok, da se je povečalo število visokošolcev na italijanskih univerzah v naravnost ogromnem številu.

Po svetovni vojni so imeli v Italiji najprej 50 000 dijakov na visokih šolah. V študijskem letu 1941-42 je to število naraslo že na 150 000. V primeri z razmerami pred 20 leti se je torej število visokošolcev v Italiji petkratilo. Vzemimo sedaj za primerjavo število prebivalstva. Na vsakih 300 do 350 prebivalcev v Italiji pride en visokošolec. V Nemčiji, ki se ji ne more očitati, da znošča v splošni izobrazbi, je še l. 1938 prišel en visokošolec na 1000 prebivalcev. In v šolskem letu 1942-43 kaže tendenca v visokošolski statistiki zopet korak navzgor. Zaradi tega je popolnoma naravno, da je postala reforma visokih šol nujnejša kakor kjerkoli prej, ker je navzgor potrebi po akademski izobrazbi strokovnjakov nastala takšna nadprodukcija, kakršno so zabeležili v Nemčiji približno pred 15 leti. Da bi ta nenaravni razvoj učinkovito zavrl, so italijanski pristojni krogi

podvzeli ukrepe, kakršni so znani že iz prakse v Nemčiji, pa tudi na Francoskem. Nedavno sta italijanski senat ter zbornica sprejela osnutek zakona, ki predvideva, da se za ves čas, dokler traja sedanja vojna, ter še za eno leto po končani vojni imatrikulacije na italijanskih visokih šolah časovno omeje, ker podoba ne kaže, da bi mogli vsi novi akademiki potem, ko zapuščajo univerzo, dobiti namestitve. Ta omejitev seveda nima absolutnega pomena. Nanaša se najbrže na posamične panoge, v prvi vrsti na absolvente juridičnih fakultet ter trgovskih visokih šol, ki imata v Italiji največ študentov. Druge panoge, n. pr. agrarni študij, kemija in rudarstvo, so stroške, ki še vedno lahko sprejmejo nove interese. V Italiji torej ne gre za to, da se potisne navzdol raven izobrazbe, temveč da se izobrazba omeji, ozirom preusmeri.

Da se ta preokret nanaša predvsem na kmetijsko področje, je za vsakogar, ki pozna Italijo, samo ob sebi razumljivo. Dejstvo, da priporočajo študijske panoge, ki so v zvezi z naravoslovjem in tehniko, kaže nadalje, da se struktura znanja obrača k drugim panogam kakor k industriji. Tu diži ta postopek je v Nemčiji znani že iz l. 1933. V Italiji pa je nastopil zaradi tega hitreje kakor v Nemčiji, ker ni bil ne psihološko ne praktično pripravljen v enaki meri. Humanistična osnova izobrazbe je ostala v primeri s prirodoslovno - tehnično smerjo skoro nespremenjena. Zaradi tega nastaja v Italiji vprašanje, kakšna naj bo reforma vseučilišč, ki mora prej ali slej postati potrebna. Strokovnjaki trenutno delujejo svoje predloge. Zaenkrat se reče lahko samo to, da se kaže potreba spremembe študija starega tipa klasično-humanistične univerze 19. stoletja. Tehnični razvoj in pogojna racionalizacija izobrazbe pronicata tudi v klasični deželi humanizma bolj in bolj ter sta stopila tako rekoč že pred vrata starih fakultet.

uspelo ali ne, je vprašanje zase, toda mi vendar z zanimanjem pričakujemo ta prvi nastop ženske atletike mladine, po katerem bomo lahko izrekli prvo sodbo o tem sportnem področju.

Prijave za obe tekmovalni morajo biti predložene Lahoatletski zvezi s sedežem na Bleiweisovi cesti 1/a do najkasneje petka, 2. t. m. (toda bolje je, da prijavitelji ne čakajo s prijavitni do zadnjega dneva) z vsami običajnimi formalnostmi, ki so bile že prej objavljene na tem mestu.

SLUŽBENE OBJAVE

Lahoatletska zveza v Ljubljani
Ljubljana, 28. junija.

Verifikacije. Verificirani so rezultati moških klubskih prvenstev z dne 20. junija.

Potrditev sporeda. Potrjujejo se sporedi naslednjih prireditelj: predtekmovalje na »100 m« (4. julija); ženska klubska prvenstva (4. julija); pokrajinska prvenstva juniorjev (11. julija).

Poslovne ure tajništva. Tajništvo zveze je odprto vse delavnike od 11.30 do 12.30 in od 17.30 do 18.30, v soboto pa od 11.30 do 13.

Juniorske sportne izkaznice. K juniorjem se prištevajo sportniki in sportnice, rojene po 31. I. 1925. Kolor želi imeti na izkaznici označeno kategorijo, »junior«, morajo predložiti nekolkovani prepis krtnege lista.

Tehnični pravilnik. Tajništvo ima naprodaj tehnične pravilnike po 15 lir, ki si ga lahko nabavi vsakdo!

Domače tablice

Še dve nedelji nas ločita od zadnje odločitve v domačem nogometnem prvenstvu in bolj ali manj zaljubljeni so že računali za vse izmed udeležencev v obeh skupinah. Seveda to pri nogometni igri ne velja brez pridržka do zadnjega sodnikovega zvižga in zato ni odveč, če pred pravim koncem spregovorimo še nekaj besed o morebitnih spremembah, ki bi utegnile nastati po odigranih tekmah v nedeljah 4. in 11. t. m.

V I. DIVIZIJI

je slika prvenstvene tabele po končanem X. kolu naslednja:

Ljubljana	5	5	0	0	29:6	10
Hermes	5	3	0	2	9:12	6
Mars	5	2	0	3	9:16	4
Dopolavoro	5	0	0	5	3:16	0

Gornje številke so precej zgornje same po sebi in jim ni treba predložiti komentarja. Ljubljana vodi s prednostjo štirih točk in mora odigrati še eno tekmo, in sicer z Dopolavorom; ne glede na to, kakšen bo izid tega srečanja, čeprav skoraj ni dvoma, da bo belo-zelenim vrigel še predostali sploh dosegljivi točki, moramo Ljubljano smatrati za dokončnega zmagovalca in najmočnejšega prvaka našega mesta. Siskarji, ki so si do sedaj zaslužili drugo najboljšo oceno, imajo pred seboj še eno tekmo, in sicer z Marsom; če pogledamo kolonijne golov pri njih in njihovih nasprotnih prihodnje nedelje, vidimo, da njihov položaj na tem mestu še ni nedotakljiv. Da bi Mars prišel tjakaj, bi moral prihodnje nedeljo zmagati s štirimi golji razlike, steer pa bo tablica glede razdelitve mest ostala nespremenjena. Tako velja tudi za zadnje plastrano enajstoročno Dopolavora iz tobačne tovarne, ki ni mogla do zdaj zabeležiti nobenega pozitivnega izida in se ji tudi v poslovnih tekmah z močno Ljubljano ne obeta podobne nade.

V II. DIVIZIJI

je položaj štirih udeležencev približno takšen kakor med najboljšimi, in sicer glede na naslednje stanje tabele po X. kolu.

Mladika	5	4	1	0	18:9	9
Korotan	5	3	0	2	11:10	6
Zabjak	5	2	1	2	14:8	5
Vič	5	0	0	5	6:22	0

Kakor v I. razredu tako tudi v drugem vprašanje prvega in zadnjega ni več premakljivo, kajti Mladika, ki igra še s Korotanom, ima tri točke v dobro pred drugoplasiranim Korotanom in bo, če bi tudi izgubila skorajšnjo partijo z njim — ostala na čelu tabele in pri prvi prihodnji priložnosti zamenjala mesto z Dopolavorom iz I. divizije. Prav tako se bo moral neumorni Vič zadovoljiti s svojim zadnjim mestom, kajti tudi preostala tekma, v kateri bo dobil za nasprotnika moštvo Žabjaka, mu v najboljšem primeru ne more pomagati na bolje. Tako preostajata v prvi in negotovi borbi za boljši prostor le še moštvi Korotana in Zabjaka, od katerih pa ima prvi pred seboj težjo nalogo in bi utegnil zato odrezati slabše od Zabjaka, kar bi imelo za posledico, da bi se slednji še enkrat povzpeli pred Korotanec in zasedli drugo najboljšo mesto med nižjerazrednimi. To pa bi bila obremenitvena edina senca tega turnirja!

— Novi nemški prvak v nogometu je postal Dresdner SC, ki je preteklo nedeljo v berlinskem olimpijskem stadionu pred 90.000 (!) gledalci zmagal nad drugim finalistom FV Saarbrückenom s 3 : 0 (0 : 0). Gostje iz zapada so se držali le v prvi polovici igre, potem pa sta prišli do izraza tehnična in fizična premoč Saksoncev, ki so s tremi zasluženimi golji postavili zveznec izid te z napetostjo pričakovane odločitve v nemškem nogometu. V borbi za tretje odrsno četrto mesto je dunajski Vienna izgubila še enkrat, in sicer z 1 : 4 proti Nolsteinu iz Kiela.

— Na ženskem plavalnem prvenstvu po družtvih, ki je bilo zadnje nedeljo v Benetkah, je v dveh točkah nastopila tudi naša rojakinja Draguša Finc za torinski klub Venchi Unica. Prvo mesto je zasedla sama zase v prostem plavanju na 100 m s časom 1:13,8, razen tega pa je bila krepko soudeležena tudi pri zmagi stafete svojega kluba, ki je na progi 4x100 m dosegla odlični čas 5:18.

— Hermes — lahoatletska sekcija. Danes v četrtek ob 18.30 članski sestanek v klubskih prostorih na igrišču. Zaradi važnosti — predvsem zaradi tekmovalja na 100 m v nedeljo 4. t. m. — prosim točne udeležbe. Damski odsek ima ta dan večbe za nedeljski nastop.

ZMOTA Roman

ferenc Kormendi:

Mesto veselega razpoloženja, polnega napatosti, je nastopilo ravnodušno dolgočasje. Čisti, samozavestni mir je z enim samim zaletom odnesel nenavadno topli marčev veter, prinašajoč seboj neko čudno razdraženost, skrivnostni nemir duše in telesa.

Agica se niti eno noč ni pošteno naspala, nekega jutra pa je vstala in izjavila, da se dolgočasi in bolj odpotuje dolj v Innsbruck. Ani ni bilo do izleta. Njuna tovarišica je sprva skušala pregovoriti Ano, nato se je trudila, da bi odvrnila Agico od njenega namena. Naposled je ostala z Ano na vrhu, Agica pa se je odpeljala v mesto.

V zgodnji jutranji uri je bila železnica prazna. Nemara je ta samotnost znova predramila v Agici tisti čudni nemir. Pršalo je, ko je stopila v vagon tretjega razreda majhnega vlaka, med pripravajoče se titolske kmete in rdečelične, neobrite mlade vojake. V mestu pa je že sijalo sonce, ko je proti poldnevju prispela v Innsbruck. Zakaj sem prav za prav prišla? se je v duhu vpraševala. Bila je slabe volje in ni vedela, kaj naj počne. Kaj naj počne do večera, je nemirna razmišljala, ker je bila sklenila, da se vrne šele zvečer. Najbolje bi bilo počakati na prvi vlak, da jo odpelje nazaj.

Trenutek je še čakala, nato pa je krenila počasi, negotovega koraka proti mestu. Prišla je tja do znanega hotela. Gotovo stanuje v njem kdo izmed znancev, je premišljevala v duhu, a ni se ustavila. Šla je dalje in čez nekaj minut se je znašla na glavni ulici, sredi množice ljudi. Stopala je počasi, brez cilja, pogosto se je zaustavljala in si ogledovala izložbena okna. Čudno se ji je zdelo, ko se je zavedela, da jo je minila prejšnja zla volja.

Nekdo se ji je nasmehnil. Odgovorila je na nasmeh mladega človeka. Zauzavila jo je dvojica starejših ljudi, da jo je nekaj vprašala v francoščini; pokazala jima je pot. Globoko je dihala, dobro se je počutila. Nemara je hotela s planine, da bi lahko bila malce sama. Biti sama in se nepoznana nekje potepati, tam, kjer se ne more srečati s prisilno vpljudnimi, dolgočasnimi pogledi hotelskih znancev, kjer ne more čutiti okoli sebe ponižnosti hotelskega osebja, računajočega na bogato napitnino, kjer nihče ne misli na njeno ime prej, preden je opazil, da je mlada in lepa. Mar sem mlada in lepa? je nekam plašno pomislila, kajti nikoli ni o tem razglabljala.

Nagonsko se je zaustavila pred izložbenim oknom, da bi se pogledala v steklu. Nekdo se je ustavil za njo, toda Agica je videla le ostro senco, ki je padala nanjo. Senca jo je glasno, začudeno nagovorila: »Halo, kaj pa vi tu?« Bil je Eddy, mladenič iz Bostona. Na njegove besede se je Agica obrnila. S presenečenjem je čutila, da se ne čudi temu nepriskovanemu srečanju. »Še vedno ste tu?« — »Kakor vidite. Nisem še odpotovala.« — »Kaj pa počnete tu?« — »Nič. In vi?« — »Nič.« To se pravi, hotela sem nakupiti neke malenkosti, zato sem prišla dol.« — »Aha. Da. Lačen sem. Hočete z menoj na kosilo? Ali je morda tudi vaša sestra tu?« — »Ne, sama sem.« — »Hm. Da. Tamle na drugi strani, na koncu, je majhna prijazna krčmica. Vi niste lačni?«

Niti ni počakal na odgovor, dotaknil se je njene roke. Šla sta skupaj. Kam greva? je razmišljala Agica in negibno zrla predse na pločnik; rada bi se ustavila, noge so ji postajale težke, toda ritem korakov jo je priganjal naprej. Ta mah se je Agica domislila, da je tam na vrhu nekega dne razmišljala o tem,

kakšna škoda je, da je ta fant mlajši od nje, kakšna škoda, da je American in da je Amerika tako daleč. Potem pa je razmišljala tudi o tem, da se vendarle ne bi mogla odločiti, četudi bi jo bil Eddy zaprosil za roko... ali pa bi morda brez obotavljanja rekla svoj da.

In ko je čutila na svojem laktu močni stisk Eddyjeve roke, se je domislila še nečesa. Kakor blisk ji je šinilo v glavo: pred mnogimi leti je neki Andrejev sošolec, Janko Füllöp, nekega mračnega popoldne pristopil k nji, od nekdaj v vrtu. »Ti, Agica,« je šepetal, kakor da ji hoče povedati nekaj takega, česar ne sme slišati nihče drugi. »Ti, Agica, počakaj!« je slišala Jankov šepet, tedaj pa kakor da se je zbala, kakor da so jo prestrašili, tako čudno je zvenel njegov glas, srce ji je glasno razbijalo, tedaj pa je nenadejano začutila zadržaj na glavi ostro bolečino: Janko jo je naglo, krepko potegnil za lase ki so ji v debeli kiti padali po hrbtu. Čudna, bodljava z iglo podobna bolečina in osuplost sta jo razorožili. Hotela je zakričati, a ni imela časa. Janko je bil z bliskovito naglico poleg nje, objel jo je okrog pasu in okrog vratu, jo privil k sebi in jo poljubil na usta in že jo je spet izpustil. Vse se je odigralo v enem samem trenutku. Janko je izginil, nato pa se je zgodilo še nekaj, a to je le moten spomin: blodila je med drevjem, pozneje se je vrnila k ostalim, tudi Janko je bil že med njimi, sedel je na klopi, ona je bila v zadregi, zdaj ji je bilo vroče, zdaj jo je stresal mraz, v grlu jo je dušil jok, pa se je kljub temu že nekaj minut nečemu smejala.

To se je bilo zgodilo. Janko se je tiste večera poslovil od nje kakor drugerkoli: pogledal jo je s hladnim, čistim pogledom in se ji prijateljsko nasmehnil, brez najmanjše zadržaje ji je podal roko. O tem, »kar se je bilo zgodilo,« nista nikoli govorila. »Kar se je bilo zgodilo,« se ni ponovilo, niti menda nikoli nista bila sama, tega se ne spominja več, nato pa je polagoma zamrl tudi spomin na to.

Zdaj, na innsbruški ulici, je Agica na mah začutila na glavi tisto kratko, ostro bolečino in ko se je v zadregi ozrla na Eddyja, je vedela, da se bo zdaj nekaj zgodilo. Kaj bo to, je še negotovo, toda — čutila je, — pripravila se nekaj, kar bo izpremenilo vse v njenem življenju.

Eddy je jedel z zavidanim vrednim tekom, ona je le s težavo použila nekaj grizljavca. Nato sta pila lahko, trpko, aromatično vino. Opazila je, da postajajo fantovi pogledi ostrejši, da jo je spočetka le skrivaj pogledoval, zdaj pa postaja vedno bolj miren in z rastočo vztrajnostjo upira vanjo svoj pogled, kasneje z nekakih čudnih občudovanjem. Čutila je, da se je pošlašča neka slabost in da ji začnjenja podlegati. Je vino krivo tega?

Ko sta odhajala iz restavracije, sta napravila komaj nekaj korakov, ko se je vilil dež. »Le majhen kos poti dalje je moj hotel,« je dejal fant potih, »sedla bova vvežo in počakala, da preneha deževati.«

Ob blatnem vohodu v hotel ju ni nihče niti opazil, v veži je bilo mračno. Eddy ni izpregovoril niti ene besede, le spet se je dotaknil njene roke, docela lahno, kakor da krmari s konci prstov, ona pa je šla z njim v drugo nadstropje, ključ je bil v vratih sobe, okno je bilo odprto. Kakšna majhna, smešna sobica!

Sama sta tu, nikoli ni bila še sama s fantom v... v taki sobi, na mizi leži širok kovček, na naslanjajih stolov pa so razobešeni kosi moške obleke — ničesar podobnega ni doslej videla, perilo in brisrke potrebščine... Ko bi to vedela Ana in ko bi to vedela mati in... zakaj je prav za prav tu?

Nedelja na Montparnassu

Grof Anton Knyphausen poroča iz Pariza: Pred malo čerkvico na montparnasskem bulvaru se je v upodanih urah zbrala velika množica ljudi. Po široki cesti, na kateri se le redko pojavljajo avtomobili s svojimi svrtilnimi znaki, se razlega življenje in stokanje duše. Plešalci imajo na glavah nekakšne stožce iz belih čipk, ki se premikajo kakor majajski se stolpci. Pariški Bretonci imajo praznik in predvajajo svoje prastare plese. Večinoma so med njimi ženske, pa tudi moški v starih nošah, toda ljudje jih ne puste samih. Od časa do časa plane mednje človek iz občinstva ter se jim pridruži v plesu. Pred restavracijami in kavarnami so klopi in mize zasedene do zadnjega prostora. Med številnimi gosti je tudi nekaj slikarjev, ki izpružajo svoje poklice že na zunaj v obliki. Saj je Montparnasse že od starih časov pariško središče slikarskega čeha. Na bulvarju Raspail vidiš z vseh strani visoke ateljeje, menda ni bilo na vsem svetu toliko slikarjev kakor v Parizu, kjer so se stekali tovrstni umetniki iz vseh delov sveta. Pariški Parnasse je bil nekakšna visoka šola bohemov. Seveda so sedanje razmere tudi med umetniki napravile občutne vrzeli, vendar jih je še ne-

kaj ostalo, ki še vedno obiskujejo znano kavarno Café Dôme.

Na Montparnassu se je v sedanjih časih marsikaj spremenilo. Mnogih starih bohemov ni več. Le tu in tam se ob nedeljah primeri, da v splošljivi razdalji od bretonskih plešalcev razstavi nekaj umetnikov svoja dela na prostem. Takšna razstava priča, da so hudi časi pritisnili tudi umetnosti. Slikarji prodajajo svoje izdelke razmeroma poceni. Slikarski izdelek si lahko nabaviš že za 250 frankov. Vse, kar vidi obiskovalec na Montparnassu in bulvarju Raspail v današnjih dneh, je pač posiljena umetnost. To ni več niti umetnostna obrt.

Nemški vojaki se ob nedeljah radi sprehajajo po teh križiščih nekdanjega pariškega mravljišča. Zvedavo ogledujejo bretonske plese in se tu in tam ustavijo tudi pred razstavno sliko z motivi, ki so jim večkrat znani. Tako je Montparnasse v tej vojni izgubil velik del svoje privlačnosti. Bretonci skušajo to puščobo nekoliko poživiti, vendar ji ne morejo dati tiste sočnosti, ki je bila tako značilna za Pariz pred sedanjo vojno.

Krst 38 letne žene

V nedeljo 20. junija so imeli v milanski cerkvi Carmine nenavaden krst. H krstnemu kamnu je pristopila 38letna Ferdinanda Ronchi, ki se je vrnila pred mesecem dni iz Rusije v Italijo. Ronchijska se je rodila leta 1905. v Vilnu, kjer je bil njen oče koncertni pianist, njena mati Elizabeta Teribili pa sopranistka. Ronchijska je študirala ples. Leta 1917. je vojna zatela njeno rolitajo v Odesi, odkoder sta se vrnila v Italijo, Ferdinanda pa je ostala v bolnišnici, ker je imela tifus. Stara sta se naselila v Milanu ter sta čez nekaj časa umrla v domu za onemogle glasbenice. Ferdinanda je ostala sama na tujem svetu ter je doživljala razne neprijetnosti. Nekaj časa se je preživljala v Odesi kot plesača, slednjič se ji je posrečilo dobiti zveza z italijanskim konzulom v Moskvi in z njegovim posredovanjem je dobila dovoljenje za ovotrditev plesne šole v Kijevu in Rikovu. Leta 1928. se je omožila s kapelnikom Aleksandrom Borovianom, ki pa je bil pred tremi leti mobiliziran in ni dal posiljal nobene vesti od sebe. Ko so vkorakali bersaljeri v Rikovo, je Ronchijska s posredovanjem vojaških oblasti dobila dovoljenje za potovanje v Milan, kjer se je sestala s svojo sestro Lavro. Ferdinanda je bila zlat krščena, v kratkem pa bo še birmana. Službuje v neki poslovalnici Dopolavora, kjer stráže gostom.

Bolgarija pospešuje kmetijstvo

Za naseljenec v Egejski pokrajini je dovolil ministrski svet novo naknadno posojilo v znesku 40.000 levov za vsako kmetijo pod pogojem, da se uporabi 60% tega denarja za nakup inventarja in v gospodarske svrhe. Pogoj je tudi, da so se že dotični naseljenec izkazali kot dobri kmetovalci. Kredit bo izplačala Agrarna in Zadruga banka. S tem ukrepom je storila bolgarska vlada nov korak h kolonizaciji priključenih pokrajin. Smotrena politika bolgarskega kmetijskega ministrstva je dosegla že več lepih uspehov. Ministrstvo skrbi zlasti za strokovno izobrazbo kmečke mladine, in za tehničnijo kmetijstva. Bolgarski narod je kmečki, saj živi nad 80% prebivalstva od kmetijstva, ali je kakorkoli zaposleno v njem. Že iz tega je razvidno kako velike dolžnosti ima država do te najvažnejše gospodarske panoge. Njene naloge so se spriključitvi novih pokrajin še povečale. Makedonija in Tracija so zahtevale za povzdigo kmetijstva nove izredne ukrepe. Da tudi znatna denarna sredstva iz državne blagajne. Kmetijstvo v priključenih pokrajinah bo postopoma izenačeno z onim v Bolgariji.

Naročite se na »Dobro knjigo«!

SPORT

Nedelja v znamenju atletike

Dve atletski prireditvi — tek na 100 m in ženski prvenstveni miting — na stadionu ob Dunajski cesti

Kljub težavam, ki so nastale glede treninga in tekmovalj med leti zaradi trenutnega pomanjkanja primernih sportnih prostorov, se delo na tekališčih redno razvija, kar kaže, da imajo naša društva, ja si voditelji in tudi aktivni atleti še dobre volje dovolj, da bi oživela pri nas tudi ta sportna panoga.

Za prihodnje nedeljo sta na sporedu dve zanimivi lahoatletski prireditvi, ki bosta izvedeni druga ob drugi v stadionu ob Vodovodni cesti, ki ga je za ta namen ralo dalo na razpolago zvezno poveljstvo GILLa.

Prva prireditelj bo kakor smo že objavili, izborno tekmovalje na najkrajši progi 100 m, ki ima predvsem ta namen, da bi se našli in usmerili na pravo pot novi tekači na najkrajše proge. Pobuda za to tekmovalje prihaja iz starih pokrajin Krajevne, kjer se baš v teh dnevih vršijo podobne prireditve na pobudo milanskega sportnega dnevnika »Gazzette dello Sport« in katerih bo letos vsega nič manj kakor 40, med katerimi je bila ena prihranjena tudi naši pokrajini. Oba najbolje plastrana udeleženca se bosta lahko udeležila semifinálnih tekem z ostalimi zmagovalci iz drugih pokrajin. Pripravljeni smo, da se naši mladi atleti temeljito pripravljajo za to preizkušnjo in upamo obenem, da bo udeležba na tem tekmovalju čim večja, predvsem med onimi tekači in atletični sploh, ki so se uveljavili pri zadnjih igrah med srednješolsko mladino. Izbirnega tekmovalja na 100 m se lahko udeležijo vsi, ki čutijo veselje in sposobnosti ne glede na starost, članstvo itd. Edina izjema velja za člane FIDALA, od katerih smejo nastopiti samo oni, ki so uvrščeni v III. razred. Za udeležbo se prijavijo lahko tudi taki, ki nimajo sportne dovolilnice iz Ljubljane, če si preiskrbijo posebno časosno dovoljenje za ta nastop.

Drugi del sporeda na stadionu ob Vodovodni cesti bo tvorilo prvenstveno tekmovalje za atletinje po družtvih, kar bo obenem tudi prvi nastop ženskega atletskega kadra v letošnji sezoni. Škoda je, da se je SK Planina odločil, da bo začasno ukinil delovanje svojega ženskega odseka, ker je baš to društvo stalno pošiljalo nove moči na tekališče, toda prepričani smo, da se bodo neumorni voditelji društva prej ali slej spet odločili za pčvitev delovanja na tem področju. Da bi ženska atletika lahko živelo delovala tudi v Ljubljani, so je v delo na prireditvah med žensko šolsko mladežjo in zato bi bila dolžnost naših društev, da bi si nekoliko ogledali razne talente med njimi ter jih skušali pritegniti v svoje vrste. Če bo to v tem kratkem času

Morda še ne veste,

— da je najgloblja točka Sredozemskega morja v Jonskem morju 4404 m;

— da so preizkusili vsi 4000 osebam in ugotovili, da imajo zamorci resnično »mačje oči«;

— da pajek, preden nastopi dež ali vetrovno vreme, napne niti svoje mreže, če se bliža lepo vreme, pa jih podaljša. Čim daljše so niti, tem dlje bo trajalo lepo vreme. Če pajek dela kljub dežju, pa pomni da bo kmalu ponehalo deževati;

— da je pri nekaterih plemenih zapadne Afrike ukoreninjen običaj, da morata biti žen in nevesta nekaj ur sama zaklenjena v sobi, kjer si lahko odkritosrčno priznata vse grehe. Domačini so uverjeni, da bi, kdor bi kaj zatajil, takoj po poroki umrl nenavadne smrti;

— da je bil na dvoru Karla V. glavni kuhar zaradi svojega poklica tako važna oseba, da mu je morala straža izkazovati čast z orožjem;

— da živi v srednji Afriki nenavadna vrsta psov, ki ne znajo lajati in si umivajo gobec s prednjimi ščapi. Kadar so jezni, vzbočijo hrbet kakor mačke;

— da ni res, da strele povzročajo, da se mleko pokvari. Povod za to je povisana temperatura pred vsako nevihto;

— da nekateri domačini na otokih Javi in Sumatri še zmeraj jedo zemljo. Pomešajo jo z mlekom ali vodo in dobro predelano skuhajo v posebnih posodah;

— da živi v tundrah Aljaske nenavadna črna riba, ki se čez zimo spremeni v ledeno kepo in v takem stanju počaka odjuge; takrat oživi in je še bolj živahna kakor prej in ne pozna ne pljučnice ne revmatizma;

— da so učenjaki ugotovili, da je sestava Keopsove piramide nekaj posebnega. Bajje se da iz kamnov, ki jo sestavljajo, prerokovati bodočnost do leta 2001.

— da je v Nemčiji blizu Halberstadta vas, katere prebivalci znajo vsi šahirati. Pravijo, da ima to svoj izvor v letu 1011. Takrat je bil grof Guncelin jetnik halberstadtskega škofa Arnolda. Da bi preganjal dolgčas v samotni ječi, je šahiral z ječarji. Ti so naučili igre svoje prijateljice in žene ter pozneje otroke. Do danes je nenavadna vas dala že mnogo šahovskih prvakov;

— da je neki švicarski časniki objavil sledeči oglas: »Carinski urad v Zürichu je prejel od neznanega pošiljatelja 3457 frankov za blago, ki ga je bil vstihotopil. Znoskec je bil vpisan in ta oglas predstavlja pobotnico«;

— da je najbolj krvočna riba na svetu piranhas, ki živi v rekah južne Afrike; v tamošnjih vodah je vsako drugo življenje nemogoče. Piranhas ima tako ostre zobe, da služijo domačinom za britje. Riba ima tudi gibljiv želodec. Če ji hrana, ki jo je požrla, ni všeč, jo izbljuje z želodcem vred, nakar spet pogoltno vzpraznjeni želodec in se poda s še večjo vmeo na lov.

GROZNAJA
Ona: »Poslušaj, Mirče, če te še enkrat zalotim, da poljubljáš našo kuharico, bom kuhala sama!«

Ako želiš dobro prodati oglašuj v »Jutru«!

Odrezki junijskih živilskih nakaznic

Ljubljanski mestni preskrbovalni urad bo meseca julija sprejemal odrezke junijskih živilskih nakaznic od trgovcev in pekov tako, da pridejo na vrsto 2. julija trgovci z začetnico A, 3. julija z začetnico B, 5. julija z začetnicami C do F, 6. julija z začetnicama G in H, 7. julija z začetnicama I in J, 8. julija z začetnimi zlogi Ka do Kom, 9. julija z začetnimi zlogi Kon do konca, 10. julija z začetnicami L do Ma, 12. julija z začetnimi zlogi Me do konca, 13. julija z začetnicama N in O, 14. julija z začetnico P, 15. julija z začetnicama R in S, 16. julija z začetnicama Š in T, 17. julija z začetnicama U in V ter 19. julija z začetnicama Z in Ž.

ALBA DE CESPEDES: „NAZAJ NI POTI“ junijski roman DK

Knjiga je od začetka do konca pisana z osvajačo, lahkonoto, svežo virtuoznostjo, z ostroumnim psihološkim opazovanjem in z jasnim etičnim občutjem. Roman nam odkriva ne le zanimiv pisateljski temperament, temveč tudi tisto, kar bralci zmeraj instinktivno iščejo: slikovit svet in skupino ljudi v vrtincu življenja in usode.

Zatirajmo borovo grizlico

Po gozdovih mestne občine ljubljanske in okolice se je na borih pojavilo nebroj gosenic borove grizlice lophyrus pini in lophyrus pallidus. Dva centimetra dolga gosenica je zelenkasto rumena s podolžnimi temnimi črtami in črno glavico. Nekatere gosenice so temnejše, druge svetlejšje. Gosenice obrizujejo lanske borove iglice ter so nekatera drevesa popolnoma objedena in brez iglic. Ker ni mogoče opaziti, da bi bili objedeni tudi letošnji poganjki, je upravičeno upanje, da se zaradi tega borji ne bodo posušili.

Mestna vrtnarija je bore v javnih nasadih, na pokopališču in tudi drugje obvarovala s tem, da je bore poskrpila z arzenovo raztopino in tako zastropila hrano gosenicam. Ki so poginile že naslednji dan po škropljenju.

Po gozdovih lahko preprečimo škodo in uničimo gosenice tako, da otresemo drevesa in na tla padle gosenice potolčemo z vejami, ali pa tla močno pregrabimo ter tako uničimo gosenice.

Manjše nasade obvarujemo pred uničenjem s škropljenjem arzena s sadno škropilnico. Škropivo pripravimo tako, da 100 l vode dodamo 200 g arzena. Arzenove preparate dobimo pri Kmetijski družbi, Sadjarskem in vrtnarskem društvu in tudi pri Gospodarski zvezi. Navodilo je tiskano na ovoju. Priporočljivo je Urania - zelenilo, prav tako pa tudi Meritol in Arzin. V vseh teh preparatih je arzen, ki uniči gosenice, ker jim je zastropljena hrana. Pri delu, mešanju škropiva in pri škropljenju je potrebna največja pazljivost, ker se

Umrla mi je MAMA Gostinčar Marija Na mrtvaškem odru leži na svojem domu, Zgornja Šiška, Petrcjeva pot 12. Pogreb bo z žal, kapele sv. Marije, danes, v četrtek, dne 1. julija 1943 ob 5. uri popoldne k Sv. Križu. Ljubljana, dne 30. junija 1943. FRANCE, sin

EMILIO SALGARI KRALJICA KARIBOV PUSTOLOVSKI ROMAN »Moko, pazi na stopnicah in položi se eno bombo! Vidva pa ostanita tu poleg na hodniku!« Nato je starcu, ki so mu bile ustnice pobledele, čvrsto pogledal v oči. »Tako, gospod Pablo de Ribeira! Vi ste torej oskrbnik posestev vojvode Van Goulda?« Vzel je stol, sedel k mizi in si položil goli meč čez kolena. Oni je stal pokonec in vea prestrašen upiral oči v gusarja. »Ali veste, kdo sem?« je vprašal ta. »Da,« je stavec odgovoril. »Vitez Emilio Ventimiljski, gospod Valpentski in Roccabrunski.« »Veseli me, da me tako dobro poznate! Se vam kaj zdi, zakaj sem prišel?« »Ne! Slutim pa, da vas je privedlo nekaj reanega! Drugače ne bi bili tako nepredvidni in ne bi s eno samo ladjo pristali ob tej obali. Vedite, vitez, da križari tod verskruško brodovje!« »Veseli me!«

škropilec lahko zastropi, če si pred zauživanjem hrane ali kajenjem dobro ne umije rok.

Rejci malih živali se organizirajo v Trebnjem

Trebnje, 26. junija. V nedeljo popoldne bo v osnovni šoli v Trebnjem ustanovni občni zbor društva »Mali gospodar«. Ob tej priliki se bodo sestali v Trebnjem dolenski rejci malih živali, ki bodo z ustanovitvijo društva »Mali gospodar« skušali pomagati sebi in drugim. Prav za prav bo novoustanovljeno društvo nekakšna samopomoč malega človeka, ki si hoče z dohodki reje malih živali izboljšati položaj. Pripravljalnemu odboru z gg. Kobalom, Vidmarjem in Ostrovršnikom gre za koristno pobudo vse priznanje. Socialnega in vzgojnega pomena rejskega udejstvovanja menda ni potrebno še posebej poudarjati; ugotavljam pa, da je zamišljena samopomoč, v kateri naj se mali ljudje krepko združijo v slogi in skupnosti za ublažitev gospodarskih razmer v današnjih časih za malega človeka največjega pomena. Z ustanovitvijo društva »Mali gospodar« v Trebnjem bo v dolenskem gospodarstvu storjen velik korak naprej, ki bo prišel nedvomno v korist tudi splošnosti. Želimo, da bi dosegli dolenski rejci malih živali v svojem prizadevanju čim več uspehov!

Radio Ljubljana ČETRTEK, 1. JULIJA 1943/XXI

7.30: Operetna glasba. 8.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini, 12.45: Napoved časa. — Poročila v slovensčini, 12.45: Napovedi in romane. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovensčini. 13.25: Prepos 23 Nemčije — italijanska glasba. — Klasični orkester vodi dirigent Manno. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec. — Pisana glasba. 15.00: Poročila v slovensčini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.15: Orkester vodi dirigent Angelini. 19.30: Poročila v slovensčini. 19.45: Politični komentar v slovensčini. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Pripombe k dogodkom. 20.40: Orkester »Armonia« vodi dirigent Segurini. 21.15: Lohko glasbo vodi dirigent Petralia. 21.50: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Sijanec. — Opera glasba. 22.20: Koncert sopranistke Ksenije Vidali. 22.45: Poročila v italijansčini.

Naročite se na „Dobro knjigo“

V globoki žalosti naznanjamo, da je naš nadvse ljubljani mož, oče, stari oče, brat in stric, gospod NOVAK JOŽE TRGOVEC IN GOSTILNICA dne 27. junija 1943 po krajši bolezni v starosti 77 let nenadoma preminul. Nepozabnega pokojnika smo spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče v Orehovci v torek, dne 29. junija t. l. ob 11. uri iz doma žalostl. Orehovica, St. Jernej, dne 28. junija 1943. ZENA in OTROCI

ZAHVALA

Vsem, ki ste spremili našo nepozabno ženo in mamico, gospo MALČI SREBOTNJAKOVO roj. Turk na njeni poslednji poti in jo obdali s cvetjem, izrekamo svojo iskreno zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo gg. civilnim in vojaškim zdravnikom iz Ribnice ter prečastiti duhovščini. Ribnica, dne 28. junija 1943. Žalujoči ostali

Mali oglasi

Hišni posli dobijo službo Postrežnico zdravo, poseno, ličim. Dnevno od 7. do 10 ali od 15. do 18. ure. Plača 200 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 10899-1a

Služkinjo pridno in pošteno, iščem takoj k dvem osebam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10915-1a

Gosp. pomočnico izveščano, resno, za vsa dela in kuhinjske k 2 osebam. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Oglašba in plača dobras«. 10679-1a

Išče se za takoj pridno in pošteno služkinjo, ki je tudi pomoč v gostilni. Poizve se: Poljanska cesta 68. 10845-1a

Hišni posli iščejo službe Šivilja dobra moč za obleke in kostume gre za pomočnik ali šivati na dom. Naslov v vseh posl. Jutra. 10897-1

Pouk Italijanska profesorka bi dajala inštrukcije v lastnem jeziku in glavnih tujih jezikih v zvezi s sobo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »V mesto«. 10890-4

Pletena zibelka (pelek stama) in športni vozniček, obe v najboljšem stanju, prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10917-4

Prodajam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Brezove metle, senene grablje in viš, grablje držaje za lizate, itd. dobiti pri Gospodarski zvezi - Belčeva 29 in Majstrava 10. 10851-6

Prodam posteljo in otomano, vse čisto, po nizki cenil. Sv. Petra 43 - vrata 4. 1092-4

Porcelan garnitura krasna, nova, jedilna, kavna, moka, ugodno prodam. Naslov v vseh posl. Jutra. 10901-6

Les

Razpis prodaje jelovih hlobov Gozina uprava razpisnih gozdov Kočevje v Ljubljani, via Vittorio Emanuele III., št. 1, prišilje, črna, bo prodala potom submisije 136,62 m³ jelovih hlobov, izrečnih na ekidisti v Kočevju. Ponudbe je poslati na gozno upravo v Ljubljani do torka dne 6. julija t. l. do 10. ure dop. — Vse pošilja dele gozno upravo. 10994-15

Zenitve Hišni lastnik išče pokono krovo v starosti 25 let za zeno. Ponudbe po možnosti s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Novo sreča«. 10990-25

Glasbila Klav. harmoniko 80 basov, 1 register »Meind Herold«, v brezhibnem stanju prodam za 2500 lir. Naslov v vseh posl. Jutra. 10914-26

Sobo odda Neopremljeno sobo lepo, svetlo, veliko, vhod iz stopnic, sopuhna kopalnica, ošad. Naslov v vseh posl. Jutra. Ogled od 12. do 6. ure. 10997-23

Opremljeno sobo odlično takoj. Idriška 17. 10906-23

Opremljeno sobo s prednim vhodom in uporabno kopalnico, takoj odd. Naslov v vseh posl. Jutra. 10913-23

Izgubljeno Velik črn pes ki stoji na ime »Negrov« se je izgubil. Očča naj se proti nagradi Loreto, Wolfova ul. 4. 10990-28

Osebna legitimacija na ime Josip Blagovič se je izgubila. Najljudje prošim, da naj isto ošča proti nagradi v upravi Jutra 10916-28

po najvišji dnevni cenil kupuje Sever & Komp. 289-7

Pohištvo Šperano spalnico lepo, avstlo, prodam. Ogled od 16. do 18., četrtek in petek. Naslov v vseh posl. Jutra. 10918-12

Prehrana Abonente na dobro domačo hrano — sjejenjem v centru mesta. — Naslov v vseh posl. Jutra. 10924-24

V najem Skladišče, večje, suho, v sredini mesta, vzajemno v najem. Naslov v ogl. odd. Jutra. 10887-17

Lokali Pisarno opremljeno, v prostim vhodnem v centru, ličim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Svetla«. 10929-19

Živali

Kanarčki harcerji letosnji mladiki zaradi selive pocieni napredaj. Rež, Selenburgova 4, dvoršče. 10933-27

Stroji Drobilec (Seibtrecher) v dobrem stanju, odlična vrsta od 200 mm naprej, kupim. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »1907-19«. 10920-19

Obrt Kozmetični salon »Maryne«, Gajeva ulica 2a, obvešča cenj. game, da dela od 1. julija do 15. avgusta od 7. do 15. ure. 10922-30

Informacije Prevodi, prošnje, prepisi, razmnoževanja, informacije »SERVIS BIRO«, Selenburgova ul. 4 tel. št. 2109

Pridelki Suho sadje prodaja Gospodarska zveza — Belčeva 29. 10882-38

SUHE GOBE kupujem po najvišjih dnevnih cenah

M. Geršak, LJUBLJANA, Prečna ulica št. 4

OGLARJEVA ANICA

Nekega dne je kraljevič zalotil Anico, ko je z obrazom v dlaneh tiho jokala. »Kaj ti je, ženica moja?« jo je vprašal ves prestrašen in zaskrbljen. »Ali ti ni dobro pri meni?«

Anica pa je dvignila objokano lice in mu povedala, kaj jo tako strašno muči: da jo je tistega dne, ko je bila izbrana za njegovo nevesto, v gozdu srečal tujec in ji napovedal poroko s kraljevičem. Toda, ko bo preteklo leto dni, se bo oni vrnil in do tedaj mora zvedeti za njegovo ime, sicer jo bo odpeljal, da bo njegova in ne več kraljevičeva.

Naročite se na »Dobro knjigo!«

Dotrpela je dne 29. junija 1943 po težki in mučni bolezni v 68. letu starosti naša dobra mati, stara mati, gospa FRANČIŠKA TREVEN POSESTNICA IN TRGOVKA Na zadnji poti jo bomo spremili v petek, dne 2. julija 1943, ob pol 4. uri popoldne z žal, kapele sv. Frančiška, k Sv. Križu. Ljubljana, dne 30. junija 1943. RAFAEL, sin; MARIJA poroč. RUPNIK, hčerka; MINKA, vnukinja — in sorodstvo.

Umrl nam je dragi oče, soprog, brat, tast, stari oče in stric, gospod ZUPANČIČ IVAN ŠOLSKI UPRAVITELJ V POKOJU Pogreb nepozabnega pokojnika bo v petek 2. julija ob 15. uri iz kapelice sv. Petra na Zalah, na pokopališču k Sv. Križu. Maša zadušnica bo v ponedeljek 5. julija ob 8. uri v cerkvi sv. Jakoba. Ljubljana, Motnik, Castelfranco, 1. julija 1943. VIDA, NATASA in UROŠ, otroci; PAULA, soproga ter ostalo sorodstvo

Sporočamo sorodnikom in prijateljem žalostno vest, da je umrl v Zagrebu gospod MARCEL BELE TAJNIK FRANCOSKEGA KONZULATA Ljubljana, Zagreb, dne 28. junija 1943. JULIETTE, mati — MARA, žena RENE, JANEZ, DENISE, MARION, sestre in brat